

Lipovské listky

Obsah

58 / červen - prosinec 2020

- Očima starosty
- Informace pro občany
- Spravedlnost pro přírodu
- Asekol
- ZŠ a soutěže
- Netradiční život v MŠ
- Vinařství Agrolip sbírá ocenění
- Opět vydařená ochutnávka zvěřinových specialit
- Ohlédnutí za okrskovou soutěží v požárním útoku
- Svaz zdravotně postižených občanů
- Okénko do knihovny
- Lovci perel
- Z pera mladých čtenářů
- Nové knihy v knihovně
- Trénování paměti
- Lipovská desítka
- Z činnosti kulturní a školské komise
- HCM Petra Galečky a Sboreček žen z Lipova
- Mužský sbor z Lipova
- FS Lipovjan
- Byl jednou jeden člověk
- Vzpomínáme na P. Pavla Jagoše
- Z historie ochotnického divadla
- Námluvy u Kalousků
- Osvobození Lipova 1945
- 50. výročí normalizace v Lipově
- Statistika k 31.12.2019
- Jubilanti
- Vítání občanů
- Koleda
- Přání

„Labutí jezero“ na lipovském mokřadu

Vážení spoluobčané, nacházíme se na sklonku roku 2020, který se každému z nás, počínaje dětmi a konče seniory, vryje hluboko do paměti a který můžeme zcela jistě označit za mimořádný. Na jeho začátku přitom nikdo z nás ani netušil, jakému zákeřnému neviditelnému nepříteli budeme všichni čelit a jak výrazně budou ovlivněny naše životy. Šíření nakažlivé infekční nemoci Covid-19 zasáhlo postupně celý svět, Českou republiku a také naši obec. Nouzový stav, vyhlášený vládou České republiky kvůli pandemii koronaviru, trval v první vlně od 12. března do 17. května 2020. V důsledku této mimořádné situace byl v naší obci v souladu s krizovým zákonem starostou obce ustanoven krizový tým, jehož členy byli jmenování členové rady obce, ředitel školy, obvodní lékař a velitel jednotky sboru dobrovolných hasičů. Hlavním úkolem krizového týmu v této jarní koronavirové vlně bylo okamžité zabezpečení ochranných roušek, jichž byl v České republice v danou dobu akutní nedostatek. Z tohoto důvodu bylo zakoupeno celkem 1600 kusů dvouvrstvých bavlněných roušek, které byly společně s dětskými rouškami vyrobenými svépomocí rozneseny oslovenými dobrovolníky do všech domácností s tím, že každý občan Lipova včetně dětí obdržel jednu roušku. Zakoupené roušky byly ze strany obce poskytnuty také zaměstnankyním prodejen potravin, pošty, lékární, charity, obvodnímu lékaři a zubní lékařce. V této době byla v mateřské škole, jejíž provoz byl dočasně uzavřen, vytvořena šicí dílna, ve které paní učitelky a zaměstnankyně mateřské školy vyráběly svépomocí další látkové roušky určené zejména pro děti, ale i pro dospělé občany Lipova, které byly volně k dispozici před budovou obecního úřadu. Seniorům a osobám v nařízené karanténě byla ze strany obce Lipov v dané době nabídnuta bezplatná donáška potravin, léků a drogerie přímo do jejich rodinného domu či bytu, která byla rovněž zajišťována dobrovolníky. Za veškerou neziš-

nou pomoc poskytnutou ve prospěch obce a jejich občanů v této nelehké době bych chtěl touto formou znovu poděkovat všem dobrovolníkům, kteří se podíleli na zvládnutí této mimořádné situace. Po odeznění první koronavirové vlny a postupném rozvolnění opatření se zdálo, že v letních měsících došlo k útlumu epidemie a k návratu života do původních kolejí, avšak opak byl pravdou. Po letních prázdninách a návratu žáků do škol udeřila s nebyvalou silou druhá podzimní vlna koronaviru, v důsledku čehož byl vládou České republiky dne 5. října 2020 opět vyhlášen nouzový stav s řadou zákazů, omezení a opatření, který byl postupně prodloužen až do 12. prosince 2020, přičemž není vyloučeno jeho další prodloužení. Tak jako v celé České republice, také v Lipově došlo k velkému nárůstu pozitivně testovaných občanů, jejichž nejvyšší počet v jednom dni byl zaznamenán dne 4. 11. 2020 a činil 44 nemocných. V této souvislosti bych Vás chtěl vyzvat a poprosit, abyste dodržovali platné nařízení ukládající povinné nošení ochranných prostředků dýchacích cest (úst i nosu), neboť toto preventivní zdravotní opatření i přes své určité nepohodlí představuje minimum toho, co můžeme učinit pro zdraví své a svých spoluobčanů. Zejména pro naše nejstarší spoluobčany, kteří jsou nejohroženější skupinou, je toto opatření velmi významné a důležité. Nošení roušky není o omezování osobní svobody, jak tvrdí někteří vysloužilí i současní politici, je to ochrana zdraví každého z nás a výraz ohleduplnosti k ostatním. Svoboda se přece neprojevuje tím, zda mám či nemám roušku. Mnozí z nás si dobře pamatují, že před rokem 1989 jsme roušky nosit nemuseli a přesto byly mnohá naše práva a svobody hrubě potlačovány. Počty nemocných, hospitalizovaných i zemřelých v souvislosti s nemocí Covid-19 ukazují, že toto onemocnění nelze v žádném případě zlehčovat a podceňovat, ale naopak je potřeba se chovat odpovědně a uvážlivě a v zájmu ochrany před nákazou dodržovat

všechna platná i doporučená zdravotní opatření (minimalizace kontaktů, nošení roušek, hygiena rukou, dodržování odstupů, větrání prostor aj.). Ve dnech 20. – 21. června 2020 postihla naši obec další mimořádná událost, a to blesková povodeň, která se vyznačovala extrémními dešťovými srážkami v krátkém čase a rychlým vzestupem hladiny vody řeky Veličky. V době, kdy její povodňový stav dosahoval stupně pohotovosti (100 cm) došlo k jejímu vyběžení u zdroje pitné vody HV 1 v lokalitě „Maňáčany“. Na základě zkušeností z minulých povodní, kdy v obdobném případě byly naše vodní zdroje zasaženy koliformními bakteriemi a pitná voda se musela z tohoto důvodu převařovat, bylo rozhodnuto o okamžitém odstavení všech vlastních vodních zdrojů (vrt HV 1, HV 4, Farská zahrada) s tím, že jsme požádali společnost Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s. o 100 % dodávku pitné vody z vodovodu Hornácko (zásobování obcí Lipov, Louka, Blatnice pod Sv. Antonínkem). Tato souvislá dodávka pitné vody prostřednictvím vodovodu Hornácko trvala cca 10 dní, neboť rozbor odebraných vzorků pitné vody z našich vlastních zdrojů v důsledku vysoké hladiny Veličky skutečně vykazovaly přítomnost koliformních bakterií. Zde se naplno ukázalo, jak významné je mít záložní zdroj pitné vody a jak důležité bylo vybudování přírodního řádu (přivaděče) vodovodu „Hornácko“ napojeného do našeho stávajícího vodojemu. Dodávka pitné vody do domácností obcí Lipov, Louka a Blatnice pod Sv. Antonínkem byla zabezpečena, aniž by jejich občané zaznamenali, že se jedná o pitnou vodu z vodovodu provozovaného společností Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s. V tuto dobu byli již také v pohotovosti a měli výjezd naši hasiči (JSDH Lipov), kteří zasahovali při odstraňování zlomeného plovoucího stromu, který se zaklínil pod lávkou u koupaliště. S ohledem na aktuální vodní stav řeky Veličky, který se postupně blížil stavu ohrožení (140 cm), jakož i s ohledem

na předpověď trvalého vydatného deště byla svolána povodňová komise, jejíž působnost vykonává rada obce, která rozhodla, že je nutno přistoupit k plnění pytlů pískem a jejich instalaci ke kritickým místům podél řeky Veličky (šikmé vjezdy k rodinným domům, DPS, aj.). Krizovým hlášením obecního rozhlasu a rozesláním e-mailových zpráv a SMS byli občané Lipova současně požádáni o poskytnutí jutových pytlů a o pomoc při jejich plnění pískem v prostoru obecního dvora. Na tuto výzvu reagovalo nebyvale velké množství dobrovolníků (převážně mužů, ale i žen), kteří se podíleli na plnění pytlů pískem, jejichž následný rozvoz byl zajišťován nejen obecní technikou (traktor s vlečkou, multikára, JCB), ale i vozidly soukromých podnikatelů, které k tomuto účelu poskytli. V době, kdy vodní stav hladiny řeky Veličky kulminoval a dosáhl 168 cm bylo rozhodnuto o evakuaci 4 bytů nacházejících se v přízemí domu s pečovatelskou službou, kdy obyvatelé těchto bytů byli odvezeni k příbuzným a současně byly odpojeny všechny elektrické spotřebiče. Hasiči JSDH Lipov po celou dobu povodně prováděli průběžný monitoring řeky Veličky zejména u jezu v lokalitě „Maňáčany“, u dvou mostů a dvou lávek, a to až do časných ranních hodin, kdy došlo k výraznému poklesu průtoku Veličky a ke snížení vodního stavu hladiny. Na základě této mimořádné události je velmi pozitivním zjištěním, že občané Lipova jsou v případě naléhavé potřeby schopni se stmelit a ochotni poskytnout po-

moc v nouzi své obci a svým spoluobčanům. Rovněž v tomto případě bych chtěl poděkovat všem dobrovolníkům, hasičům a zaměstnancům obce za pomoc a zvládnutí této mimořádné situace. Vedení obce získalo z této krizové situace nové poznatky a praktické zkušenosti v krizovém řízení a přijalo odpovídající organizační opatření, jakož i opatření v oblasti materiální vybavenosti v zájmu zajištění lepší připravenosti obce na řešení případných dalších mimořádných událostí. Je zřejmé, že v případě řešení mimořádných událostí se obec musí spoléhat především sama na sebe, na své občany a na své materiální zabezpečení.

Je všeobecně známou skutečností, že v důsledku vyhlášeného nouzového stavu a přijatých vládních opatření v souvislosti s šířením nemoci Covid-19 došlo k výrazném poklesu daňových příjmů obcí, což se projevilo také na rozpočtu naší obce pro rok 2020. Přestože na zmírnění dopadu poklesu daňových příjmů obcí v roce 2020 Ministerstvo financí ČR poskytlo jednorázový nenávratný příspěvek ve výši 1.200,- Kč na jednoho obyvatele, což u naší obce činí 1,795 mil. Kč, reálný výpadek daňových příjmů naší obce k datu 30. 11. 2020 činí cca 1,332 mil Kč. I za této situace jsme se snažili zrealizovat všechny plánované investiční akce a opravy, což se nám vesměs podařilo. V měsíci září letošního roku byla především dokončena poměrně rozsáhlá výstavba kanalizace Lipov – III. etapa (část Hrubá ulička, Sokolovna, Pastýrně, Malá ulička, Městečko),

kterou provedla dodavatelská firma Inženýrské stavby Hodonín, s.r.o. V návaznosti na ukončenou výstavbu kanalizace v části Malá ulička a Sokolovna byla provedena oprava dotčených komunikací, tj. položení betonové dlažby v Malé uličce, zpevnění břehového kraje cesty a položení nového asfaltového koberce na příjezdu k Sokolovně, jakož i oprava asfaltové plochy a vybudování dlážděných ploch směrem ke kavárně a pod mobilní pódium. Vzhledem k tomu, že výstavba kanalizace a s ní spojené zemní práce se občanů nejvíce přímo dotýkají, zejména s ohledem na zásah do upravených prostor před jejich rodinnými domy, je tato investiční akce z pohledu občanů vždy značně nepříjemná. Tato skutečnost jsme si vědomi, avšak z pohledu obce je nezbytné zajistit obnovu zastaralé kanalizační sítě nebo její novou výstavbu v zájmu bezproblémového odvádění odpadních a srážkových vod. Všem občanům, kterých se shora uvedená výstavba kanalizace jakýmkoliv způsobem dotkla, děkuji za trpělivost, shovívavost a pochopení. V měsíci květnu letošního roku byla dokončena další větší investiční akce spočívající ve vybudování polní cesty mezi firmami Gamanova s.r.o. a AGROLIP, a.s., kterou provedla vybraná společnost SWIETELSKY stavební s.r.o. Tato firma provedla rovněž terénní úpravy a vybudování plochy pro novou skládku tříděného stavebního odpadu (beton, cihla). Pro úplnost přikládám soupis hlavních výdajů obce Lipov vynaložených v roce 2020:

Název akce	Výdaje celkem	Dotace	Vlastní zdroje z rozpočtu obce
Kanalizace – III. etapa	7 866 384	5 506 469	2 359 915
Zpevněná komunikace – Malá ulička	504 605	-	504.605
Zpevněná komunikace k Sokolovně	668.820	-	668 820
Zpevněné plochy u Sokolovny	521 800	-	521 800
Opravy kanalizačních stok, přípojek a komunikací	1 185 934	-	1 185 934
Polní cesta u AGROLIP, a.s. včetně oplocení	2 362 045	-	2 362 045
Plocha pro skládku tříděného stavebního odpadu	919 381	-	919 381
Biokoridor LBK Přední díly – Rybník	1 668 576	1 668 576	-
Zvýšení funkčnosti RBC 1 Háje	275 707	275 707	-
Opravy asfaltových povrchů místních komunikací	409 500	-	409 500
Vývoz a likvidace odpadu z plochy u nádraží	116 551	-	116 551
Rekonstrukce rozvaděčů veřejného osvětlení	142 115	-	142 115
Nákup ochranných roušek pro občany	145 200	-	145 200
Celkem	16 786 618	7 450 752	9 335 866

V letošním roce se naše obec jakožto zřizovatel školy podílela formou předfinancování (návrtná bezúročná zápůjčka 1 mil. Kč) na dalším zlepšení vybavenosti místní základní školy, ve které byla vybudována nová počítačová učebna a učebny dílen a keramiky. Celkové náklady na tuto akci činily 2,041 mil. Kč, z nichž 1,939 mil. Kč bylo uhrazeno z dotace, kterou základní škola získala na zákla-

dě své žádosti prostřednictvím MAS Hornácko a Ostrožsko, z.s.

Přestože návrh rozpočtu obce Lipov na rok 2021 v souvislosti se zrušením superhrubé mzdy a přijatými opatřeními proti šíření nemoci Covid-19 předpokládá pokles daňových příjmů oproti rozpočtu roku 2020 cca o 23 %, což činí více jak 5,2 mil. Kč, chtěli bychom v roce 2021 pokračovat v realizaci plánovaných

investičních akcí, a to zejména těch, u kterých máme schválenou dotaci (kanalizace – IV. etapa, chodník podél silnice III/4992 k Padělskému mlýnu), u kterých budeme o dotaci žádat (multifunkční hřiště u fotbalových kabin), jakož i dalších menších akcí. Soupis plánovaných investičních akcí obce Lipov na rok 2021 zohledněných v návrhu rozpočtu na rok 2021 je následující:

Plánovaná akce	Rozpočtové náklady celkem (předpoklad)	Dotace	Vlastní zdroje
Kanalizace IV. Etapa	2 250 000	1 573 800	676 200
Chodník podél silnice III/4992 k Padělskému mlýnu	1 700 000	1 615 000	85 000
Oprava sloupů veřejného osvětlení	300 000	-	300 000
Odkup budovy na obecním dvoře od firmy AGROLIP, a.s.	310 000	-	310 000
PD - „Cyklostezka Lipov I. a II. etapa“	400 510	-	400 510
PD - „Předprostor koupaliště obce Lipov“	264 000	-	264 000
PD - „ZTI, Lipov – Za humny“	153 000	-	153 000
Oprava MK a kanalizace (místní komunikace k nádraží, kanalizační šachta u domu č.p. 453	700 000	-	700 000
Revitalizace zeleně (hřbitov)	300 000	-	300 000
Nákup nákladního automobilu	1 000 000	-	1 000 000
Beach volejbalové hřiště - koupaliště	100 000	-	100 000
Multifunkční hřiště u fotbalových kabin	3 600 000	2 000 000	1 600 000
Celkem	11 077 510	5 188 800	5 888 710

Není toho málo, co nás v příštím roce čeká, avšak věřím, že pokud rada i zastupitelstvo obce budou aktivně pracovat jako doposud, podaří se nám všechny vytýčené cíle splnit.

Vážení spoluobčané, dovolte mně, abych Vám závěrem popřál, v této poněkud zvláštní době, pokud možno klidné a požehnané prožití svátků vánočních v kruhu svých blízkých, příjemnou vánoční atmosféru, odpo-

činek a načerpání nových sil a do nového roku především hodně zdraví, optimismu a víry, že příští rok bude lepší než ten letošní.

*JUDr. Ladislav Čerešňák
starosta obce*

ZKO PRO ROK 2021

Dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů a dle Obecně závazné vyhlášky obce Lipov č. 3/2019 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů Obec Lipov vybírá místní poplatky: **Za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, kdy poplatek platí:**

- fyzická osoba přihlášená v obci
- fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není přihlášená žádná fyzická osoba, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu, má-li ke stavbě určené k individuální rekreaci, bytu nebo rodinného domu vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.

V roce 2021 bude činit roční sazba poplatku ZKO:

- Občané 500,-Kč/osoba
- Neobydlený dům 500,-Kč

POPLATEK ZE PSŮ PRO ROK 2021

Dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů a dle Obecně závazné vyhlášky obce Lipov č. 1/2019 o místním poplatku ze psů, Obec Lipov vybírá místní poplatek:

Poplatek ze psů:

- Poplatek ze psů platí držitel psa. Držitelem je pro účely tohoto poplatku osoba, která je přihlášená nebo má sídlo na území České republiky (dále jen „poplatník“).
- Poplatek ze psů se platí ze psů starších 3 měsíců.

V roce 2021 bude činit roční sazba poplatku ze psů:

- za jednoho psa 100,-Kč
- za druhého a každého dalšího psa téhož držitele 150,-Kč

Splatnost výše uvedených poplatků dle OZV je 30. 06. kalendářního roku.

Svoz nebezpečného odpadu v obci Lipov proběhne v roce 2021 v těchto termínech:

středa 07.04.2021, středa 09.06.2021,
středa 04.08.2021, středa 06.10.2021

Vždy od 15:00 do 17:00 hod.
před obecním úřadem.

SVOZ POPELNIC V NOVÉM ROCE 2021

Svoz popelnic bude probíhat
v lichých týdnech, vždy po
14denních intervalech. První svoz
bude ve čtvrtek 07.01.2021.

Svazek obcí Lipov, Louka – ČOV a kanalizace, 696 72 Lipov 182

Ceny vodného a stočného na rok 2021

Vodné 1 m3 27,- Kč
stočné - osoba/ za rok 828,-Kč

SPRAVEDLNOST PRO
PŘÍRODU
Občanské hlídky

KONTAKTY

VYŠOČINA

Milan Jeglík: +420 732 227 248

JÍŽNÍ MORAVA

Miroslav Vymazal: +420 731 190 992

hlidka@justicefornature.org
www.justicefornature.org

KONTAKT ČSO:

Klára Hlubocká: psuvod, ochrana dravců,
+420 606 412 422

V případě nálezu živého zraněného volně žijícího
živočicha kontaktujte nejbližší záchranou stanici
www.zachranazvirat.cz nebo
využijte aplikaci Zvíře v nouzi.

* Pozn. Informace použity z brožury Ptáci kriminální vydání
Českou společností ornitologickou 2020.

VÍCE MRTVÝCH DRAVCŮ
NA JEDNOM MÍSTĚ

OTRÁVENÍ DRAVCI V BLÍZKOSTI VOJY
(FOTO KLÁRA HLUBOCKÁ)

TYPIČKÁ POLOHA OTRÁVENÉ LIŠKY
(FOTO KLÁRA HLUBOCKÁ)

JAK SE CHOVAT NA MÍSTĚ NÁLEZU?

- ničeho se zbytečně nedotýkat, nehýbat, prohlédnout pouze očima (použijte roušku), nepouštět na místo psy
- nezníčit otisky bot, pneumatik, nedopalky cigaret, nábojnice, jiné věci
- zaměřit GPS polohu (třeba přes Mapy.cz); pořádně nafotit polohu zvířete - detail zobáku, tlamy, pařátů, jedové návnady, mrtvý hmyz
- nedovolit vstup bezprostředně na místo nálezu jiným osobám a to ani majitelům pozemků či myslivcům - případně vše zdokumentujte
- po zjištění podezření na otravu zvířete či nalezení jedové návnady nás kontaktujte (součástí musí být vaše telefonní číslo, jméno a příjmení)
- nekontaktovat potenciálně podezřelé osoby, které by mohly mít na činu zájem (ze zkušenosti se může jednat o místní myslivce, rybáře, rybníkáře a majitele pozemků, kde byl nález učiněn). Je třeba, aby došlo k prošetření nezavislou složkou (SPP či PCR).

OBJEDNEJTE SI PŘEDNÁŠKU

V případě zájmu připravíme pro vaši obec a občany speciální přednášku o jechd v krajině ve spolupráci s obecními úřady, dalšími neziskovými organizacemi, komunitami chovatelů psů a koček, koňáků, ochránců přírody, atd.

SPRAVEDLNOST PRO
PŘÍRODU
Občanské hlídky

MANUÁL PRO VEŘEJNOST

SPRAVEDLNOST PRO
PŘÍRODU
Občanské hlídky

OBČANSKÉ HLÍDKY SPRAVEDLNOST PRO PŘÍRODU MANUÁL PRO VEŘEJNOST

Volně žijící živočichové i domestikovaná zvířata běžně umírají bez povšimnutí na následky požití jedů. Provádíme hlídkovou a monitorovací činnost v české krajině, kde pátráme po ilegálních aktivitách, jedových návnadách a otrávených zvířatech. Travičtství je nezákonná a trestná činnost či přestupek z oblasti zákona o ochraně přírody.

VYCHÁZÍME Z NÁSLEDUJÍCÍ LEGISLATIVY:

- Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb.
- Zákon na ochranu zvířat před týráním č. 246/1992 Sb.
- Zákon o myslivosti 449/2001 Sb.

Spolupracujeme s ČSO, AOPK, ČIŽP, Prezidiem ČR a odbornými životními prostředí.

CO MOHU V KRAJINĚ NAJÍT?

- **NÁVNADY** - kusy masa nebo zvířat, vnitřnosti - vývrtky, vejce s dírkou zalepenou průhlednou lepící páskou, či voskem, mrtvolky králíků, slepic, kuřat nebo ryby
- **MRTVÉ ZVÍŘE** - volně žijící živočich (většinou se jedná o malé šelmy jako jsou lišky, kuny, lasičky, jezevci a dravé ptáky, sovy, krkavcovité, čápy, volavky, ale také domestikované psy a kočky)

JAK POZNÁM, ŽE SE JEDNÁ O OTRÁVENOU NÁVNADU, ČI ZVÍŘE?

- **návnada nebo otrávené zvíře** páchne chemikálií (může být i viditelný prášek, granule, často aplikován roztok injekčně)
- v okolí, na nebo ve zvířeti či návnadě lze pozorovat **MRTVÝ HMYZ - DŮLEŽITÉ ZJIŠTĚNÍ!**
- **vejce s dírkou** zalepené voskem nebo lepící páskou
- mrtvá šelma - poloha vleže na boku, **končetiny křečovitě natažené**, rozvěšená tlamy nebo vyčnívající zuby, někdy hlava zvrácená dozadu, patrné známky hrabání
- ptáci - poloha na břiše nebo zádech s polo-roztaženými křídly, **křečovitě sevřené pařáty**, hlava zvrácená dozadu nebo pod břicho, **zbytky potravy v zobáku nebo v pařátech**, někdy pařáty v křeči se sevřenou hlinou, zobák špičatý od hlíny
- **více mrtvých zvířat pohromadě** (ptáci i malé šelmy), v blízkosti může být návnada

JAKÉ JSOU DALŠÍ DRUHY ENVIRO KRIMINALITY, KTERÉ NÁM MŮŽETE HLÁSIT?

- **nastražené pasti** (ocelová železa, tluky, oka)
- **jestřábi koše s živou návnadou uvnitř**
- **zástřely chráněných živočichů** - otevřená rána pravidelného tvaru, na těle patrné stopy krve, u ptáků přestřelená pera nebo kosti v křídle nebo v ocasu

CO NÁM TAKÉ HLÁSIT

- **ptáky zabité elektrickým proudem** (pod vedením vysokého napětí, s patrnými spáleninami)

CO NÁM NEHLÁSIT?

- **zvířata sražená auty či vlaky** (na silnicích nebo okolo silnic, u železnic)
- **ptáky usmrcené nárazem do skleněných ploch** či jiných překážek

ZŠ a MŠ Jaromíra Hlubíka Lipov

Na jaře letošního roku 2020 prošla naše základní škola, obdobně jako ostatní v ČR, výpadkem prezenční výuky, který byl způsobený koronavirovou krizí spojenou s rozšířením nemoci Covid-19. Mimořádným opatřením vlády ČR byla výuka ve škole zrušena od 11. 3. 2020. Nadále se však vyučovalo distančním způsobem, kdy žáci dostávali úkoly prostřednictvím školních webových stránek nebo v on-line výuce. Žáci 1. stupně se vrátili do lavic 25. 5. 2020, žáci 2. stupně střídavě po jednotlivých třídách od 8. 6. 2020.

Navzdory tomuto období se nám podařilo splnit téměř všechny výchovně vzdělávací úkoly dané naším vzdělávacím programem. Výuka či procvičení některých témat či drobné úseky učiva byly přesunuty do následujícího školního roku, a to v takové míře, aby nebylo narušeno plnění školního vzdělávacího programu.

Již tradiční je velmi dobrá spolupráce se zástupci Obce Lipov, kteří mají velký zájem na soustavném zlepšování vybavenosti školy a tím následně na vytváření lepších

podmínek ve výuce žáků. Určitou obnovou prošla školní jídelna, kde byly zakoupeny nové stoly a židle a stará stropní svítidla byla vyměněna za nové úsporné LED panely. V době pandemie byl velký důraz kladen především na hygienické požadavky. Do tříd, na chodby a v jídelně byly nainstalovány bezdotykové dávkovače dezinfekce. Učitelům byly pořízeny štíty a roušky. I letos nám přispěla společnost Kordárna a. s. Velká nad Veličkou na výukový software a vybavení školní čítárny.

Během výpadku výuky byly zrušeny všechny akce a soutěže pro žáky. I přesto byla škola opět zapojena do Asociace školních sportovních klubů. V rámci této asociace i mimo ni se naši žáci stihli začátkem roku 2020 zúčastnit několika sportovních akcí. Dobré výsledky dosáhli i na olympiádách v různých předmětech, např. anglický jazyk – Kočařová V. (4. místo) a Karásková L. (7. místo), matematika – Jagošová E. (6. místo) a Eliašová M. (10. místo) aj. V důsledku zrušení všech kulturních akcí folklorní soubory Lipovjanku a cimbalová muzika v tomto školním roce vůbec nevystoupily. Na úplný závěr školního roku se nám podařilo uspořádat slavnostní předání Ceny Anny a Jaromíra Hlubíkových. Stalo se tak především za přispění akciové společnosti Koexpro Ostrava, zejména její statutární ředitelky a předsedkyně správní rady paní Nadi Pařenicové a to částkou 25.000,- Kč na ceny pro nejlepší žáky naší školy.

Během hlavních prázdnin proběhly stavební práce při úpravě „staronové“ učebny dílen a keramiky. Učebna byla vybavena novými dílenskými stoly, stolním počítačem a novou interaktivní tabulí. V listopadu bylo zakoupeno další vybavení (pracovní nástroje, keramická pec a hrnčířský kruh). Vše proběhlo v rámci projektu „Cesta ke zkvalitnění výuky“ z programu IROP.

Následující školní rok 2020/21 jsme zahájili se všemi našimi žáky ve školních lavicích. Stihli jsme ještě pro šestáky uspořádat adaptační pobyt na Vápenkách. Pak nás znovu postihlo omezení výuky spojené s pandemií koronaviru. Od 14. 10. jsme tak opět museli přistoupit k distanční výuce. Na rozdíl od té na jaře používáme platformu Google Suite a její přidružené aplikace. Výuka probíhá přes internet formou on-line hodin, kdy se žáci připojují do vyučování přímo z domu a zároveň dostávají zadání nejrůznějších úkolů prostřednictvím učebny (Classroom) nebo školního emailu. Je to období náročné nejenom pro nás a pro žáky, ale i pro Vás, rodiče. Chtěli bychom Vám tedy touto cestou poděkovat za pomoc při domácí výuce, za vstřícnost a pochopení při řešení drobných problémů vzniklých touto situací. Můžeme jen doufat, že tato nepříliš radostná doba zanedlouho skončí a všichni se budeme moci vrátit k našim pravidelným každodenním činnostem.

Petr Galečka, ředitel

Adaptační pobyt 6. třída - Vápenky

Cena Hlubíkových - 5. třída

Učebna dílen a keramiky

Cena Hlubíkových - 9. třída

Cena Anny a Jaromíra Hlubíkových pro nejlepší žáky ZŠ a MŠ Jaromíra Hlubíka Lipov ve školním roce 2019/2020

Nejlepší žáci 9. třídy:

1. Jagošová Elena
2. Karásková Lenka
3. Jagoš Adam

Nejlepší žáci 5. třídy:

1. Kaleta Jan
2. Slovácová Ivana
3. Jandžík Viliam

Individuální reprezentace školy

OLYMPIÁDY

Jagošová Elena, Karásková Lenka, Eliašová Marie, Kočařová Vanesa

14. 1. – Olympiáda - D – Strážnice, okres (9 – Jagošová Elena – 13. místo)
21. 1. – Olympiáda - ČJ – Hodonín, okres (9 – Jagošová Elena – 10. místo)
21. 2. – Olympiáda z AJ – Hodonín, okres (7 – Kočařová Vanesa – 4. místo
9 – Karásková Lenka – 7. místo)
29. 1. – Olympiáda - M – Hodonín, okres (9 – Jagošová Elena – 6. místo
9 – Karásková Lenka – 8. místo
9 – Eliašová Marie – 10. místo)

SOUTĚŽE ŽÁKŮ ZUŠ - HRA NA HUDEBNÍ NÁSTROJ

Hořáková Beata, Slovácová Ivana, Johnová Hana

4. 2. – Hra na klavír – školní kolo ZUŠ - Strážnice (4 – Hořáková Beata – 1. místo)
5. 3. – Hra na klavír – okresní kolo ZUŠ - Hodonín (4 – Hořáková Beata – 1. místo)
5. 3. – Hra na klavír – okresní kolo ZUŠ - Hodonín (5 – Slovácová Ivana – 1. místo)
6. 3. – Hra na klavír – okresní kolo ZUŠ - Hodonín (5 – Johnová Hana – 2. místo)

JINÉ SOUTĚŽE

Kadubcová Tereza

12. 10. – O veselský pohár (gymnastika, společné skladby) – Veselí – 1. místo
19. 10. – South Moravia Cup (gymnastika, společné skladby) – Brno – 2. místo
26. 10. – CREATIVE CAPS CUP (gymnastika, společné skladby) – Přerov – 3. místo
2. 11. – Vinohradský pohár (gymnastika, společné skladby) – Praha – 3. místo
9. 11. – Přebor jihomoravské soutěžní oblasti ve společných skladbách – Brno – 5. místo
8. 12. – Mistrovství ČR v moderní gymnastice (gymnastika, společné skladby) – Karlovy Vary – 7. místo

Žáková Renata

20. - 22. 9. - Mistrovství ČR v malorážce (střelba) - Plzeň – 2. místo
26. 10. - 1. kolo Duklácké mládežnické ligy v Plzni (střelba) – 2. místo
11. - 12. 1. - Velká cena Slatina Brno (střelba) – 1. místo
15. - 16. 2. - Velká cena Středočeského kraje (střelba) – 1. místo
- 29.2. - Zlatá diabolka Březolupy (střelba) – 1. místo

Jagošová Agáta

15. - 17. 11. – Pramínek cup Pardubice (házená) - účast
6. 12. – Mikulášský turnaj v házené – Velká nad Veličkou – 1. místo
14. 12. – O putovní pohár DDM Strážnice (házená) – 1. místo

Johnová Hana

7. 12. - Turnaj ve stolním tenisu (Tvarožná Lhota) – 2. místo
26. 12. - Turnaj ve stolním tenisu (Hrubá Vrbka) – 1. místo
26. 12. - Turnaj ve stolním tenisu (Lipov) – 3. místo

Nejlepší sportovci 2. stupně ZŠ

Jméno	tř.	AŠSK body	pořadí
Šimlík Samuel	7.	185	1
Kománek Daniel	9.	180	2
Švrček Filip	7.	160	3
Jagoš Adam	9.	155	4
Krzystková Natálie	7.	135	5
Krzystková Nikola	7.	135	6
Maluš Michal	7.	130	7
Maňák Lukáš	7.	130	8
Sedlář Martin	7.	130	9
Miškeříková Simona	7.	125	10
Chrenčík Martin	9.	125	11
Jagoš Filip	7.	105	12
Zemánek Lukáš	6.	100	13

Netradiční život v MŠ

Druhé pololetí školního roku 2019/2020 bylo určitě velmi jiné a nezapomenutelné. Po vánočních svátcích jsme se pomaličku rozjeli a plánovali, co všechno ještě do konce školního roku podnikneme. Bohužel, všechno se vyvinulo úplně jinak.

17. března jsme musely mateřskou školu uzavřít z důvodu pandemie koronaviru. V období uzavření jsme s kolegyněmi vydezinfikovaly celou budovu školky a pak jsme se daly do šití roušek pro občany Lipova. Využily jsme staré, vyřazené povlečení, které jsme už několik let skladovaly pro strýčka příhodu a ušily z něj 385 kusů roušek.

Mateřská škola byla znovu otevřena 11. května 2020. I když jsme s dětmi nemohli mezi veřejnost a ani jsme v mateřské škole nesměli přivítat žád-

né divadlo ani kouzelníka, tak jsme si konec roku krásně užili. V posledním červnovém týdnu jsme si uspořádali karneval. Maminky připravily dětem krásné, rozmanité masky a děti si karnevalové řádění užily s úsměvem na tváři.

Nakonec jsme se rozloučili s nastávajícími prvňáčky a uspořádali jsme pro ně slavnost tzv. „Šerpování prvňáčků.“ Samozřejmě nechyběl dort a šampaňské.

Letní prázdniny rychle utekly a my jsme se připravovaly na nové žáčky školáčky.

V září jsme zahájili provoz se 46 dětmi, 4 paní učitelkami a 2 asistentkami. Tak jako každý rok v září je v mateřské škole nejvíce „zpěváků.“ Nové děti si musí zvyknout na paní učitelky, na nové prostředí, režim školy a samo-

zřejmě se to neobejde bez trochy pláče.

V říjnu jsme pro děti připravili „Cestu za pokladem“. Děti musely jít po vyznačené stezce, plnit úkoly a nakonec i vykopat poklad. Sladká odměna také nechyběla.

A přiblížil se adventní čas a do naší školky opět zavítal Mikuláš.

Měl s sebou knihu hříčů, v té knize i nějaké neposedy zapsané, ale nakonec našel pro každého malý dáreček. Trochu jsme mu zazpívali, řekli hezkou básničku, pěkně poděkovali, zamávali a budeme se těšit zase za rok.

A Vám všem, milí občané Lipova, přeji za všechny kolegyně mateřské školy požehnané svátky vánoční, radost, porozumění a hlavně hodně zdraví v novém roce 2021.

Maňáková Veronika

Vinařství AGROLIP, a.s. sbírá ocenění

Vinařství společnosti AGROLIP získalo v letošním roce na XXII. ročníku soutěže TOP 77 vín v České republice ocenění „Velmi dobré víno“ u vína Rulandské bílé 2017 – výběr z hroznů. Do letošní soutěže bylo přihlášeno rekordních 916 vzorků vína, což bylo o 242 vzorků více než v minulém roce.

Totéž víno uspělo i na mezinárodní výstavě Víno Bojnice, kde získalo stříbrnou medaili. Dalšími oceněnými víny u našich východních sousedů byly Alibernet 2018 – pozdní sběr se stříbrnou medailí, Rulandské modré 2017 – pozdní sběr, Veritas 2018 – pozdní sběr a Frankovka 2017 – zemské víno s bronzovými medailemi.

Myslivecký spolek „KAMENICA“ Lipov

II. ročník společenské akce spojené s ochutnávkou zvěřinových specialit se uskutečnil v areálu lipovské myslivny dne 8. srpna 2020. Prázdninové odpoledne si užily i děti, pro které byl k dispozici velký skákací hrad a mnohé soutěže. Večerním losováním výherců, nejen zvěřinové tomboly, pak příjemný večer vyvrcholil. Lipovští myslivci tímto děkují všem spoluobčanům, kteří na tuto akci přišli a věří, že se příští prázdniny znovu sejdem.

SDH Lipov 2020

Činnost SDH Lipov byla v tomto roce poznamenána epidemií stejně jako všude jinde, nicméně mezi jednotlivými vlnami se nám podařilo uskutečnit nejdůležitější akci roku, a tou je okrsková soutěž v požárním útoku, která se konala v neděli 13. září.

9. okrsek, do kterého spadáme, tvoří šest obcí Hornáčka (ty, které mají funkční SDH) a každý rok se soutěž koná v některé z těchto obcí. Tento rok padla řada na nás. Na zcela zaplněném lipovském náměstí se za krásného slunečného počasí sešlo 9 družstev, aby změřily své síly. Podpořit nás přijeli i zástupci z našeho družebního sboru ze slovenského Unína a byla to asi jediná příležitost se tento rok setkat.

Náš sbor reprezentovalo družstvo děvčat, které je vyhlášené v celém okrese a za poslední roky dosahuje vynikajících výsledků, a také družstvo mužů, které se poskládalo po dlouhých asi 15 letech. Samotný závod začal ve 14 hodin nástupem družstev a poradou velitelů, poté mělo každé z družstev dva útoky, z nichž se započítával lepší čas. Zhruba za dvě hodiny bylo dobojováno, následovalo vyhlášení výsledků a předání cen. Naše děvčata ve své kategorii samozřejmě zvítězila, družstvo mužů se umístilo na uspokojivém čtvrtém místě.

Poděkování patří všem soutěžícím, zúčastněným členům za perfektní organizaci, Obci Lipov za poskytnutí prostoru náměstí, obecní vody a drobných cen pro soutěžící, VÍNU HRUŠKA za ceny, MUDr. Ovečkovi za zdravotní asistenci, zvukařům, rozhodčím a všem ostatním, na které jsem zapomněl.

Z dalších akcí bych připomenul již tradiční běžecký závod „Lipovská desítka“, kde se naši členové pravidelně zúčastňují na organizačním zabezpečení trati a odklonu dopravy z náměstí. Stejnou službu vykonali naši hasiči ještě jednou o tři týdny později, při pohřbu P. Pavla Jagoše.

Co se týká činnosti zásahové jednotky, ta fungovala bez omezení.

Za letošní rok má na kontě zatím devět

zásahů, z toho jeden zcela specifický. Jednalo se o technickou pomoc při rozvodněné Veličce v noci z 20. na 21. června. Nestává se často, že by u zásahu vypomáhala velká část místních občanů. Ono to u většiny zásahů ani není možné, nicméně tady byla každá ruka dobrá, a tak někteří pytlouvali, jiní z pytlů stavěli hráze, Obec Lipov a místní podnikatelé poskytli techniku na rozvoz a hasiči to koordinovali. I přes menší problémy se spojením bylo do půlnoci hotovo. V tuto dobu voda ve Veličce již kulminovala. Potom mírně opadla, další kulminace přišla kolem třetí hodiny ranní, voda zůstala v korytě a žádné škody nenapáchala. Všem zúčastněným občanům děkujeme za pomoc a poskytnutou techniku. Jelikož z důvodů všem známých pravděpodobně neproběhne výroční členská schůze, rád bych poděkoval všem členům za práci v roce 2020, obecnímu úřadu za spolupráci a všem popřál radostné Vánoce a hodně štěstí a zdraví v novém roce.

Za SDH Lipov Aleš Maňák

Zásahy JSDH Lipov v roce 2020

- 6.4. požár Blatnička
- 25.5. technická pomoc Lipov
- 27.5. požár Blatnice pod sv. Antonínkem
- 20.6. technická pomoc Lipov
- 28.6. technická pomoc Javorník
- 14.8. požár Javorník
- 9.10. požár Kuželov
- 11.11. požár Velká nad Veličkou
- 25.11. technická pomoc Lipov

Výsledky soutěže v požárním útoku 9. okrsku v Lipově 13.9.2020

MUŽI

1. Velká nad Veličkou A
2. Velká nad Veličkou B
3. Hrubá Vrbka
4. Lipov
5. Nová Lhota
6. Louka

ŽENY

1. Lipov
2. Kuželov

DOROST

1. Hrubá Vrbka

Svaz zdravotně postižených občanů Lipov

...je mně líto, že v nynějším příspěvku nemůžu veřejnosti sdělit žádné novinky ani zážitky z akcí místní organizace Svazu zdravotně postižených občanů Lipova. Všechny se nás dotkla „přísná“ koronavirová opatření a všechny plánované akce jsme museli zrušit. Tolik jsme si přáli, nabídnout svým členům zpestření každ-

denního života, ale stihli jsme pouze v začátku tohoto roku (22. února) uskutečnit výlet do Skláren v Květně. ...aaaaaaale, jak víme, pekličko už se budí a snad to čertům „docvakne“, že mají nechat děti v klidu a lapit do neprodyšných pytlů všechny koronavirus světa a zavřít ho v podzemí v plamenech pekelných....

To si snad všichni z nás přejeme nejvíce a já Vám všem za celý výbor Svazu zdravotně postižených občanů Lipova přeji, **aby ten nový rok 2021 byl úspěšnější než ten minulý. Ten, co byl tak nešťastný a prokletý. Kéž se k tomu přidá zdraví, láska a kousek štěstí.**

Santavá Dagmar

Okénko do knihovny

I přesto, že do chodu knihovny zasáhla koronavirová opatření a knihovna musela na nějaký čas zavřít dveře pro čtenáře, událo se toho v knihovně spoustu. Při jarním uzavření knihovny proběhla revize knihovního fondu, byly vyřazeny knihy opotřebované a zastaralé a stávající knihy dostaly nové obaly a štítky. Při podzimním uzavření knihovny proběhl přechod na nový knihovní systém Tritius, který je modernější, technicky vyspělejší, knižní katalog je přehlednější a vhodný i pro mobilní zařízení. Přesvědčte se sami a navštivte webové stránky knihovny Lipov, záložka online katalog. Najdete zde všechny knihy, které jsou k dispozici v knihovně v Lipově, můžete si knihy rezervovat nebo prohlížet.

V období, kdy byla knihovna otevřena pro veřejnost, proběhlo několik akcí určených pro děti. V březnu, již tradičně, navštívily knihovnu děti z mateřské školy. Dozvěděly se, jak to v knihovně funguje, prohlédly si knihy pro nejmenší čtenáře a také se prošly bludištěm regálů. Děti z 1. třídy se zase zúčastnily projektu: Už jsem čtenář – Knižka pro prvňáčka. V červnu přišly děti do knihovny ukázat, jak se naučily číst. Všechny to (s pomocí paní učitelky a rodičů) zvládly, proto mohly být pasovány na čtenáře. Jako odměnu dostaly medaili za statečnost, knížku pro první čtení a pozvání do světa knih.

O jarních prázdninách děti v knihovně tvořily, luštily, soutěžily a ještě, k velké radosti paní knihovnice, si půjčily knihy domů. V létě se pořádala v knihovně ÚNIKO-VÁ HRA. „Do knihovny vnikla parta vyvrhelů, knihovnici i čtenáře zamkla v knihovně, a vyčkávala na chodbě, jak si s tím zajatci poradí. Nic nepomohly prosby o smilování, zajatci si museli pomoci sami. Cíl byl jasný, najít v knihovně náhradní klíč a dostat se domů! Ale nebylo to tak jednoduché, děti ho hledaly opravdu dlouho, vždyť v knihovně je 6767 knih!“

Přeji Vám požehnané vánoční svátky, pevné zdraví a krásné čtenářské zážitky v novém roce 2021.

Magdaléna Kománková, knihovnice

Lovci perel

V únoru proběhlo v knihovně slavnostní předání cen ve čtenářské soutěži pro děti Lovci perel. Vyhodnocen byl 4. ročník soutěže 2019, ve které soutěžící za každou přečtenou knihu získávali perlu. Soutěže se zúčastnilo celkem 49 dětí a přečetly dohromady 390 knih. Bylo těžké vybrat 3 nejlepší čtenáře, protože výsledky byly velmi těsné. Proto jsme se rozhodli vyhlásit vítěze až do 4. místa. Cílem projektu byla motivace dětí ke čtení, proto nikdo neodešel s prázdnou. Lovci perel se stali opravdovými boháči, vždyť přečíst si knihu je jako získat perlu. V lednu startuje další ročník soutěže a zúčastnit se může každý mladý čtenář.

Výsledky 4. ročníku soutěže Lovci perel za rok 2019 Kategorie 1. Mladší děti (předškoláci - 3. třída)

1. místo: Bětuška a Honzík Melichárkovi 37 perel
2. místo: Lukáš Pavlátka 18 perel
3. místo: Dominik Trn 14 perel
4. místo: Jan Uříčář 13 perel
4. místo: Štěpán a Kačenka Jagošovi 13 perel

Kategorie 2. Starší děti (4. – 9. třída)

1. místo: Adéla Kopecká 24 perel
2. místo: Kristýna Gažáková 19 perel
3. místo: Aneta Sedlářová 17 perel
3. místo: Sabina Sedlářová 17 perel
4. místo: Ivana Slováková 16 perel
4. místo: Miroslava Jurenová 16 perel

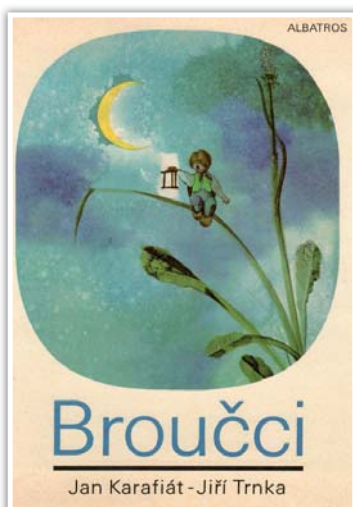

Z pera mladých čtenářů

Broučci

Napsal: Jan Karafiát
Slunko bylo u samého západu a broučci vstávali a brouček se šel učít létat. Letěl ke kmotřičce a domů a naučil se létat, ale musel se ještě učít. Líbilo se mi, jak brouček letěl svítit. Nelíbilo se mi, jak brouček spadl z poště.

Tereza Mikesková

Medovníček a Medulka

Napsal: Jan Lebeda
Tato knížka je o skřítkovi, který se jmenuje Medovníček. Medovníček žije na okraji lesa v chaloupce pod dubem. Skřítek pomáhá lesním zvířátkům jako například veverce Zorce, rosničkám, vrabčákovi Čtělípkovi a hlavně včeličkám a mnoha dalším zvířátkům. Zvířata ho za jeho pomoc mají rádi. Nakonec se seznámí s Medulkou.

Elena Bělinová

Ella a její deníky - Splněný sen

Napsala: Meredith Costainová

Tato kniha je o Elle, která má sen potkat se s Cassi Valentine, se známou zpěvačkou. Ve škole budou mít za úkol natočit klip, a který klip bude nejlepší, tak se potká s Cassi Valentine. Avšak vyhrála to škola St Finbar's, která je přes ulici. Pan učitel hudební výchovy se ale kamarádí s paní učitelkou, takže pozval všechny z jejich školy a Ella si mohla zazpívat s Cassi Valentine. V této knize se mi líbilo, že si Ella splnila sen.)

Miroslava Jurenová

Harry Potter a prokleté dítě

Napsala: J. K. Rowlingová

Harry Potter to nikdy neměl snadné a teď, jako přepracovaný zaměstnanec Ministerstva kouzel, manžel a otec tří školáků, to má ještě těžší. Potýká se s minulostí, která nechce zůstat tam, kam patří, a jeho nejmladší syn Albus se mezitím musí prát s tíhou rodinného dědictví, o něž nikdy nestál. Minulost a současnost se čím dál hrozněji prolínají a otec i syn zjišťují nepříjemnou pravdu: Temnota někdy vyvěrá z nečekaných míst.

Marie Krausová

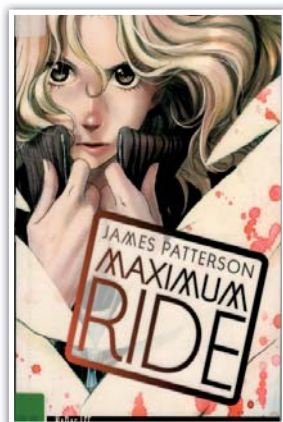

Maximum Ride

Napsal: James Patterson

Příběh pojednává o skupince 6 dětí, ve věkovém rozmezí asi 6 až 14 let. Děti jsou ale zvláštní, mají křídla, zlehčené kosti a dokáží létat. Za pomoci profesora všechny utečou z laboratoře nazvané „škola“, kde z nich dělali ptačí lidi a prováděli na nich pokusy. Vše začíná tím, že zlí lidé unesou nejmladší členku skupiny Andítku. Nejstarší členka Maxi spolu s Tesákem, Iggym, Breptou a Pšoukem naplánují akci na její záchranu.

Kristýna Gažáková

Budulínek

Napsal: J. V. Pleva

Příběhy o tom, jak Budulínek neposlechl babičku a dědečka a otevřel lišce, která ho nalákala na vození se na ocásku a pak ho zavlékla do své nory za liščaty. Pak také příběh o tom, jak chtěli prodat na trhu kozu, jak Budulínek mlsal, až ho z toho rozbolelo břicho, ale také pohádka o perníkové chaloupce a zlé ježibabě, která uvěznila Jeníčka a Mařenku za loupání perníku a chtěla je upéct v peci. Naštěstí je tatínek včas vysvobodil.

Dominik Trn

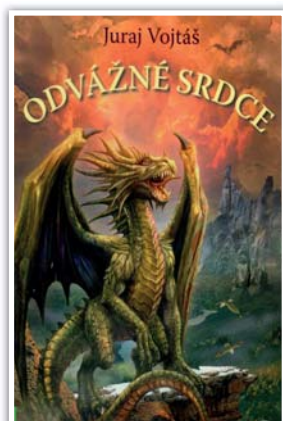

Odvážné srdce

Napsal: Juraj Vojtáš

Strhující příběh Willa, chlapce z divočiny, který se vydá zachránit mladou šlechtičku Caru z moci hrozného draka. V divočině obývané smrtícími netvory má Willův otec jako jediný moc zastavit netvory. Ukryvá před synem hrozné tajemství, proto ho odmítá zasvětit do boje. V dračím sídle musí hrdina čelit nejtvrdějším zkouškám svého života, drak mu dá nabídku, o jaké se mu ani nezdálo. Willovi se podaří odolat mocnému drakovi a zachránit Caru.

Tomáš Machálek

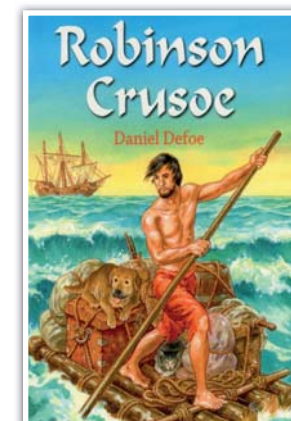
Robinson Crusoe

Napsal: Daniel Defoe,
adaptace: Maria Asensio

Robinson Crusoe: mladý Angličan, který se přes zákaz svých rodičů dostane na loď a vypluje s ní na cestu kolem světa, protože po tom strašně touží. A tak zažije velké dobrodružství, když jeho loď ztroskotá u pustého ostrova.

Pátek: divoký kanibal, který se s Robinsonem setká na ostrově. Je to člověk, který Robinsonovi připomene, že existují i odlišní lidé než je on, ale že komunikace s nimi může být hodnotná a obohacující.

Jan Uříčář

Nové knihy v knihovně

Naučná literatura

O dějinách Lipova (Přednáška záměckého archiváře ve Strážnici, odb. učitele Leopolda Noppa, někdy kolem roku 1912)

I. Jongepierová: Louky Bílých Karpát

J. Martiško: Přírodní parky Jihomoravského kraje

M. O. Vácha: Poslední země

H. Machalová: Do světa: Cestujte chytře, levně a často

L. Zibura: Pěšky mezi buddhisty a komunisty

J. Pok: Jak se naučit 100 slovíček za hodinu

S. Buddulph: Kniha o mužství

A. Pease: Proč muži lžou a ženy pláčou

A. Palán: Raději zešít v divočině (Setkání s šumavskými samotáři)

Z. Czendlik: Uchem jehly 2

Krásná literatura

V. Vondruška: Podivná svatba na Lichnici

V. Vondruška: Adventní kletba

V. Vondruška: Křišťálový klíč III. Jarmarečník

R. Bryndza: Kanibal z Nine Elms

G. Maupassant: Kulička

F. Fitzgerald: Velký Gatsby

V. Kutscher: Marlow

B. Hannay: Setkání v Benátkách

R. Třeštíková: Foukneš do pěny

M. Atwoodová: Příběh služebnice

E. Ferrante: Dny opuštění
Jojo Moyes: Schovej mě v dešti

A. Jacobs: Kavárna u Anděla
1. díl

K. Lednická: Šikmý kostel (románová kronika ztraceného města 1894-1921)

V. Javořícká: Na Radosti

S. Brown: Nebezpečná podoba

M. Lamballe: Maják na útesech

O. Tokarczuk: Běguni (autorka získala v roce 2019 Nobelovu cenu za literaturu)

F. Backman: Medvědin

M. O. Vácha: Selfíčka

Literatura pro děti

F. Rožek: Gump: Pes, který naučil lidi žít (Magnesia Litera 2020, Cena čtenářů)

M. Harasimová: Z deníku kočičky Ťapičky

V. Matocha: Prašina Černý merkur

W. Metzger: Bagry, traktory a popelářské vozy

J. Kenney: Deník báječného kamaráda

C. Kirsten: 3 principy Carrie Kirsten

L. Kulíšek: Lubošova celkem fajn knížka

P. Horáček: Nejkrásnější místo na světě

Jak si zlepšit paměť, soustředění a slovní zásobu?

V minulém roce se v Lipově uskutečnily dva kurzy Trénování paměti, jarní a podzimní. Vedl je certifikovaný lektor třiatřicetiletý **ZDENĚK GLOZ** z Ratiškovic, který vystudoval Zdravotně sociální fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Kurzy vedl s velkou trpělivostí, účastníky povzbuzoval a chválil, sršel dobrou náladou a vtipem. V letošním roce jsme v Lipově měli v plánu v kurzech pokračovat, ale koronavirová epidemie nám plány překazila. Avšak Mgr. Zdeněk Gloz „své Paměťáře“ nenechává zahálet. K procvičování mozkových závitů jim posílá pracovní listy a úkoly stále. Na otázky, co je vlastně cílem paměťových tréninků a jaké pokroky jeho klienti dělají, odpovídá v rozhovoru.

Jak jste vůbec přišel na to, že začnete s tréninky paměti?

O trénování paměti jsem se poprvé dozvěděl při studiu na vysoké škole, kde existoval dobrovolnický program, který nabízel seniorům tréninky paměti, v té době jsem ale už docházel do zaměstnání, tak jsem této možnosti z časových důvodů nevyužil. S kurzy trénování paměti jsem začal v roce 2012 v Domě s pečovatelskou službou ve Veselí nad Moravou, kurz trenéra paměti I. stupně jsem absolvoval v lednu 2013.

Byly ty začátky hodně těžké?

Bylo to přesně tak, jak se obecně říká, že všechny začátky jsou těžké. Nějaké povědomí o trénování paměti moc neexistovalo, lidé to vnímali tak, že tato

setkání jsou už pro ty, co mají velké potíže s pamětí, že stačí jen si vylustit křížovku nebo osmisměrku. Lidé byli nedůvěřiví, ale když zjistili, že je neukousnu a že je to fajn strávený čas, tak příště už přivedli i kamarádku, tak se řady účastníků rozrůstaly.

Pro koho jsou kurzy Trénování paměti určeny?

Jenom bych ještě rád řekl, že na těchto kurzech netrénujeme jenom paměť, ale i další rozumové schopnosti – pozornost, soustředění, slovní zásobu, tvořivost, logické uvažování a další, správně by se tato aktivita měla nazývat Trénink kognitivních (rozumových) funkcí. Kurzy trénování paměti jsou určeny pro všechny, kdo si chtějí svou paměť trochu procvičit a zůstat tak duševně svěží do vysokého věku. Trénovat by se mělo už od 25. roku života, kdy je náš mozek na vrcholu sil. Trénovat paměť může přijít každý, trochu jiná je práce se seniory, kdy si s pamětí různě hrajeme. S lidmi produktivního věku jsou setkání zaměřena spíše na osvojování paměťových strategií, díky kterým si můžu bezpečně pamatovat potřebné informace.

Kolik už Vám prošlo pod rukama klientů? A kde všude kurzy probíhaly?

Za těch 8 let, co se trénování paměti věnuji, to určitě bylo už několik stovek lidí, se kterými jsem se v rámci trénování paměti setkal. Některé akce byly jednorázové, někde jezdím každý týden od září do června. Nejdéle (od roku 2013) se scházíme v knihovně ve Strážnici, každý týden kromě prázdnin. Dlouhodobou spolupráci mám také v Petrově a u nás Ratíškovcích. Jinak se pohybují různě po okrese Hodonín, jezdím i na Břeclavsko – do Hrušek. Jinak kurzy probíhají (pokud podmínky dovolují) v Regionálním centru v Hodoníně, v Dubňanech, v Rohatci, ve Vacenovicích, v Kyjově, v Mikulčicích, v Dolních Bojanovicích, v Prušánkách, v Ježově, v Archlebově, v Šardicích,

v Petrově, v Blatnici pod svatým Antonínkem, ve Velké nad Veličkou, v Tasově, ve Veselí nad Moravou na Akademii volného času v knihovně a v klubu důchodců v domě s pečovatelskou službou a určitě jsem ještě na některé místo zapomněl

Co je to vlastně paměť?

Myslím, že existuje několik definicí – jedna z nich říká, že je to schopnost uložit, uchovat a vybavit si informaci. Paměť můžeme také rozdělit z více pohledů, nejčastější je to na ultrakrátkodobou paměť, do které jdou všechny informace získané prostřednictvím našich smyslů, informací je několik milionů během jedné vteřiny, proto většinu z nich v mžiku zapomeneme, jen minimální počet informací určité intenzity se přesune do naší krátkodobé paměti a odsud se pak informace dostávají do paměti dlouhodobé. Náš mozek je ale od přírody naprogramovaný tak, aby přežil a ne, aby si pamatoval všechny informace. Bezpečné uložení informací do dlouhodobé paměti bývá problematické, a právě díky paměťovým strategiím, které se na kurzech učíme, to bezpečně dokážeme.

Jak takový trénink nebo kurz probíhá?

Na úvodním setkání vždycky říkám, že to nebude jako ve škole, že nikoho nebudu vyvolávat, zkoušet nebo nějak hodnotit, že je všechno na dobrovolnosti, také říkám, že to nejsou závody, kdo bude mít cvičení první hotové a že strach nemusí mít ani ti, kteří mají pocit, že si nic nepamatují. Říkám, že: „Chytrému napověz a hloupého kopni“ a já jsem ještě nikdy niko-

ho nekopl. Kurz trvá jednu hodinu, na začátku máme takové kulturní okénko a říkáme si, kdo slaví svátek a co se ten den stalo v historii, na začátek dávám nějaké cvičení na pozornost, na krátkodobou paměť. Aby mělo trénování paměti nějaký efekt, je třeba angažovaný přístup jednotlivých účastníků, přirovnávám to k návštěvě posilovny, že pokud tam budeme jen sedět, tak ty svaly se nám na těle neudělají. Když je zájem ze strany účastníků, tak zkusíme právě i paměťové strategie – mnemotechnické pomůcky – třeba se učíme obecní znaky, abychom bezpečně dovedli přiřadit znak ke konkrétní obci okresu Hodonín. Zařazuji také cvičení na sluchovou paměť – pouštím znělky, zvuky a účastníci vzpomínají, co slyší. Snažím se zařazovat taková cvičení, abychom procvičili všechny naše rozumové schopnosti.

Celý kurz se snažíte vést hravou formou, aby to lidi bavilo. Proč je to tak důležité?

Podle mě je to asi to nejzásadnější, co by to bylo za setkávání, kdyby se tam lidé necítili dobře v nějaké formální upjaté atmosféře. Velkým přínosem je také setkávání lidí, hlavně v dnešní době, kdy spousta lidí seniorského věku žije sama a setkávám se s tím, že návštěva kurzu trénování paměti je pro ně jediná společenská aktivita. Samota je horší než nemoc. Tak je mým cílem, aby lidé přicházeli rádi, alespoň na hodinku týdně, aby se odreagovali, pobavili, a ještě udělali i něco pro svůj mozek.

Také máte stránku Paměťář na facebooku, kde každé ráno zadáváte úkoly.

Ano, stránku provozuji od roku 2015. Je tam už přes 800 fanoušků. Každý pracovní den se snažím přidat nějaký malý úkol, aby se alespoň na chvíli člověk zamyslel a vědomě zapojil svůj mozek. Lidé potom odpovídají do komentářů, kdo se ostýchá, tak odpověď posílá přes zprávu.

Děkuji za rozhovor a budeme se těšit, až to situace dovolí, na kurz Trénování paměti v Lipově.

(Magdaléna Kománková)

11. ročník Lipovské desítky - 2020

V sobotu 29. 8. 2020 se konal již 11. ročník Lipovské desítky. Pořadatelem závodu byla poprvé Obec Lipov. Počasí při závodě letos vyšlo a déšť se spustil těsně po skončení vyhlásování výsledků.

Letošní závod byl doprovázen svatbami. Ještě před zahájením soutěží prošel průvod svatebčanů z místního kostela a pak těsně před hlavním závodem se konalo na náměstí první manželské proběhnutí běžeckého páru Ivky a Martina Neumannových ve špalíru závodníků a diváků do cílového oblouku.

Co se dělo na poli závodním? Již dopředu bylo jasné, že zde žádný nával závodníků nebude. Jednak se současně s tímto během konal v Senici „Beh vdáky“. Dětské kategorie byly také ochuzeny, protože na tento víkend byly přeloženy závody družstev na dráze z května. No prostě závodů jak máku. Nakonec ve všech kategoriích běhalo 167 startujících. Ti co do Lipova přijeli, tak určitě nelitovali.

Běhaly se tradiční okruhy obcí, ženské kategorie a M 70 absolvovaly 2 okruhy, tzn. 4,3 km, ostatní mužské kategorie si daly pět okruhů, tzn. 10 km.

V ženách to byl souboj na ostří nože mezi Janou Kadlecovou – 17:24 a Mirkou Získovou – 17:25, třetí doběhla Monika Me-

szárová 17:42. Za nimi si pro vítězství v kat. M 70 doběhl po operaci zázračně uzdravený Laďa Varmuža - 18:07.

Podle předpokladů mužskou desítku ovládl Lukáš Kučera – 32:59. Druhý Petr Buček – 33:57 s ním držel tempo pouze jedno kolo, pak se musel hodně snažit, aby uhájil druhé místo před Peterem Čudrnákem – 34:16.

Z lipovských závodníků uběhl 10 km nejlépe Dušan Tomčal ve výborném čase 37:02, který zároveň obsadil výborné 3. místo v kategorii M 40 a celkově 8. místo v absolutním pořadí. Za Lipov pak běžel hlavní závod ještě Dominik Maňák v kvalitním čase 44:51, který obsadil 10. příčku v kategorii M a 28. příčku v absolutním pořadí.

Lipov velmi dobře reprezentovaly i dvě ženy v běhu na 4,3 km. Martina Jagošová běžela ženskou trať v čase 21:41 a umístila se na 6. příčce v kategorii Ž a na 24. příčce v absolutním pořadí. Pavla Hejlková běžela ženskou trať v čase 23:41 a umístila se na 6. příčce v kategorii Ž 35 a na 32. příčce v absolutním pořadí.

V závodě dále běželo 24 závodníků z Lipova v dětských a mládežnických kategoriích. Jejich umístění a časy jsou v níže uvedené tabulce.

pořadí v kateg.	příjmení a jméno	ročník	kategorie (rok narození)	délka tratě	čas
7	Bělínová Elen	2010	Příprava - Holky (2009-2010)	500 m	2:06
5	Čerešňáková Laura	2009	Mladší žákyně (2007-2008)	500 m	2:27
9	Mikésková Tereza	2011	Ml.přípravka - Holky (2011-2012)	300 m	1:25
10	Trýsková Nikol	2012	Ml.přípravka - Holky (2011-2012)	300 m	1:27
8	Bělín Matouš	2012	Ml.přípravka - Kluci (2011-2012)	300 m	1:17
9	Frgal Miroslav	2011	Ml.přípravka - Kluci (2011-2012)	300 m	1:40
5	Podlucká Tereza	2014	Mladší Holky (2013-2014)	200 m	0:53
4	Čerešňák Tomáš	2013	Mladší Kluci (2013-2014)	200 m	0:43
6	Karásek Erik	2013	Mladší Kluci (2013-2014)	200 m	0:48
7	Podlucky Jan	2014	Mladší Kluci (2013-2014)	200 m	0:49
8	Zelenka Matyáš	2013	Mladší Kluci (2013-2014)	200 m	0:53
8	Bělínová Tereza	2015	nejmladší Holky (2015-2019)	60 m	0:18
10	Matulová Emílie	2016	nejmladší Holky (2015-2019)	60 m	0:20
11	Matulová Rozálie	2016	nejmladší Holky (2015-2019)	60 m	0:22
12	Podlucká Zora	2016	nejmladší Holky (2015-2019)	60 m	0:22
13	Ňorková Elena	2016	nejmladší Holky (2015-2019)	60 m	0:23
15	Zháňalová Stella	2017	nejmladší Holky (2015-2019)	60 m	0:32
5	Zelenka Adam	2015	Nejmladší Kluci (2015-2019)	60 m	0:16
8	Jurena Marek	2015	Nejmladší Kluci (2015-2019)	60 m	0:19
10	Podlucky Matěj	2016	Nejmladší Kluci (2015-2019)	60 m	0:20
12	Trýska Michal	2017	Nejmladší Kluci (2015-2019)	60 m	0:22
18	Pospíšil Miroslav	2017	Nejmladší Kluci (2015-2019)	60 m	1:01
6	Kopecká Adéla	2004	Dorostenky (2003-2004)	1600 m	9:02
4	Miškeříková Simona	2007	Juniorky (2001-2002)	1600 m	6:55

12.ročník Lipovské desítky by se měl uskutečnit předposlední sobotu v srpnu dne 21.08.2021.

Nějlepší lipovjané

Nějlepší ženy

Nějlepší muži

Svatební běh

Z činnosti kulturní a školské komise

Činnost naší kulturní a školské komise, podobně jako veškeré dění v naší republice, postihla pandemie koronaviru. Přestože jsme na ně byli přichystáni, museli jsme odvolat řadu pravidelných akcí (Mladé Horňácko, Den matek, Den dětí, Obecní noc aj.), které se nemohly z důvodu mimořádných opatření vlády konat. Zorganizovat a provést se nám nakonec podařilo pouze akce dvě. Koncem prázdnin to bylo Fo-Fo (Folkově-folklorní posezení) s folkovou

skupinou Eldorado z Veselí nad Moravou a s HCM P. Galečky z Lipova, kam si i přes nepřízeň počasí (silný vítr) našla cestu početná skupina posluchačů. Abychom potěšili hlavně děti, uspořádali jsme týden poté Dětské odpoledne v prostoru u koupaliště. Děti si po překonání několika překážek a splnění nejrozumnějších úkolů mohly opět špekáček a potěšit se z drobných dárečků. Více nám (i vám) bohužel opět nebylo dopřáno, na řadu přišla další vládní

omezení. Moc bychom si všichni přáli, aby tato zvláštní doba byla co nejdříve minulostí a my se mohli nadále těšit z vaší přízně a přítomnosti na akcích, které pro Vás budeme zase rádi připravovat.

Závěrem bych Vám za všechny členy naší komise popřál pohodové Vánoce a v novém roce hlavně hodně zdraví a spoustu příjemných životních zážitků.

Petr Galečka

Dětské odpoledne

Fo-Fo, foto L. Mrkva

Hornácká cimbálová muzika Petra Galečky a Sboreček žen z Lipova

Dnešní doba plná restrikcí a zákazů není bohužel nakloněna ani naší cimbálové muzice a Sborečku žen. Přesto se v tomto roce naše cesty protnulý několikrát. Nejdříve v rámci zrušeného Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice. Ten probíhal nahranými příspěvky nebo živými vstupy prostřednictvím internetu. My jsme zvolili „live“ přenos z louky nad penzionem p. Kostelanského. Odsud je totiž nádherný pohled na panorama obce Lipov. Vítr nefoukal, slunce svítilo a nám se produkce celkem povedla. Vzhledem k počtu zhlédnutí na internetu věříme, že jsme významnou měrou opět přispěli k reprezentaci Lipova. V půli července jsme měli možnost pobavit posluchače ve Veselí nad Moravou na Hornáckém večeru před zaplněným prostranstvím Panského dvora, kde si s námi neplánovaně zahrála i žijící hudecká legenda majstr Martin Hrbáč. Další setkání proběhlo ve Velké nad Veličkou v rámci Hornáckých slavností. Konal se jen jeden pořad v místním kulturním domě a to za omezeného počtu diváků. Vystoupení bylo opět vysíláno on-line. A konečně v září jsme vystoupili společně na Hudeckém dnu Jožky Kubíka a Jana Ňorka v Hrubé Vrbce, zde nás opět doprovázel náš dlouholetý sólista Jan Karásek. Na většinu těchto akcí je možno podívat se opakovaně na portálu youtube (HCM Petra Galečky a Sboreček žen; Hrajte, že ně hrajte aneb Hornácké trochu jinak; Hudecký den Hrubá Vrbka 2020) A následovala další odmlka. Zákazy sdružování, hudby či zpěvu jsou pro nás poněkud ubíjející. O to více se radujeme z různých maličkostí, jako je např. pořad Sedmihlásky na TV Noe, kde naše muzika v několika dílech doprovázela dětské zpěváčky z Hornácka.

V letošním roce měl Sboreček žen oslavit 25 let od svého vzniku. Tomuto výročí jsme chtěli spolu s muzikou věno-

vat program u kostela na Hornáckých slavnostech a slavnostní vystoupení v říjnu na sokolovně v Lipově. „Před pikolou, za pikolou nikdo nesmí stát nebo nebudeme hrát a zpívat“ - bohužel nám to nebylo dopřáno. Budeme dělat vše proto, aby se tato akce příští rok uskutečnila.

Pevně doufáme, že budeme moci co nejdříve potěšit všechny naše posluchače na některé z dalších veřejných akcí konaných přímo v obci nebo blízkém či dalekém okolí. Všem pak přeje- me v novém roce hodně zdraví a štěstí. Těšíme se na Vás.

Renáta a Petr Galečkovi

Mužský sbor z Lipova

Je nepsaným pravidlem, že se Mužský sbor z Lipova schází každou středu, i když nemá žádné pozvání k vystoupení. Nejinak tomu bylo i začátkem letošního roku. Na první zkoušku 8. ledna 2020 přišli téměř všichni. Popřáli jsme si do nového roku, postěžovali, že jsme zase o rok starší a zavzpomínali na některé z četných vystoupení v roce 2019.

Prvním vystoupením Mužského sboru v novém roce bývá v drtivé většině zpívání u příležitosti Dne matek začátkem května a všechno nasvědčovalo tomu, že stejné to bude i letos. Výjimečný stav vyhlášený v České republice v důsledku koronavirové epidemie všechno změnil. Poprvé v letošním roce zazpíval Mužský sbor na veřejnosti až v jediném pořadu Hornáckých slavností ve Velké nad Veličkou. Velice pěkné setkání a zpívání jsme prožili o měsíc později koncem srpna ve Vážanech na „Veřejné zkoušce“, jak naši hostitelé nazvali setkání mužských sborů z Vážan, Lipova a MS Derfla. Zpočátku se udržoval jakýsi scénosled, tedy pořadí zpívání jednotlivých sborů. S přibývajícím

časem a vypitými džbánky kvalitního vína zpívali všichni všechno, co který sbor začínal a ostatní znali. Mohutné chorály se nesly nad Vážany dlouho do noci. Z Vážan jsme si kromě krásných zážitků vezli i pozvání na oslavu výročí založení Mužského sboru Derfla ze Sadů u Uherského Hradiště, které se mělo uskutečnit v sobotu 24. října. Asi měsíc před touto oslavou zpíval Mužský sbor z Lipova

spolu s Lipovjanem na Kampě v Praze a je třeba podotknout, že i zpěváci sboru byli s prožitým odpolednem v Praze velmi spokojeni. Dařilo se nám a jaksi podvědomě jsme cítili, že stejně zazpíváme i v Sadech. Všechno dopadlo úplně jinak a závěr povídání o Lipovjanu platí stejně pro Mužský sbor z Lipova i s vánočním vínem a přáním do nového roku.

Ladislav Jagoš - Jožiček

Mužský sbor - HS 2020 - FOTO František Gajovský

Folklorní soubor Lipovjan

Rok 2020 se nezahlavil blížící ke svému konci. Jaký byl očima folklorního souboru Lipovjan? Krátký, když ho budeme srovnávat počtem zkoušek či vystoupení s rokem 2019 a přesto úspěšný, když pomineme koronavirové přestávky, které činnost FS Lipovjan nejvíc narušovaly.

Konec roku 2019 jsme spolu s mnohými z Vás oslavili vánočním zpíváním u sochy Panenky Marie v lipovském háji. Moje velké poděkování patří Vaší účasti na tomto tradičním setkání.

První vystoupení v roce 2020 absolvoval Lipovjan v sobotu 25. ledna na plesu Slováckého krůžku v Brně. Obecně vzato, zimní období a plesové sezony nebývají pro folklorní soubory nijak zajímavé, a tak bývá fašanková občůzka vždycky vítaným zpestřením. Termín občůzka ale není pro letošní rok úplně nejvhodnější. Když vyšel fašankový průvod ke krajním domům „na Barandově“, začalo pršet. Útočiště našel u Zubatých v garáži. Hrál se, zpívalo, ale vydat se na cestu do Městečka nebylo možné. Pokračová-

ní občůzky ochotně zajistili Ivetta a Marek Jagošovi, kteří postupně do Městečka průvod fašankářů autem převezli. Tam už jsou přesuny dům od domu krátké a naštěstí přestalo pršet. Zbytek fašankové občůzky už nenarušil ani rychle se krátící den.

Výjimečný stav vyhlášený vládou zastavil činnost Lipovjanu od března do června. Všechny kulturní akce, festivaly, vystoupení byly v tomto období zrušeny. Celé Hornácké slavnosti ve Velké nad Veličkou se musely vtěsnat do jednoho pořadu v sobotu 18. července, který se uskutečnil v sále kulturního domu. Jakousi světlou výjimkou byla snad jen soutěž O nejlepšího tanečníka slováckého verbučku. Kromě regionální soutěže na Podluží se všechna ostatní regionální kola i samotná soutěž ve Strážnici uskutečnila v době zrušení výjimečného stavu. Do finále ve Strážnici, kterému nepředcházelo výběrové kolo, postoupilo 35 verbířů ze všech folklorních regionů Slovácka. V této náročné konkurenci dosáhl vynikajícího úspěchu

Pavel Vařecha, který se umístil jako druhý nejlepší tanečník verbuňku na Slovákku. Stejně jako se dařilo Pavlu Vařechovi ve Strážnici, dařilo se i Lipovjanu o 14 dní později v sobotu 19. září na Kampě v Praze. Nejednalo se o žádnou soutěž, ale odpolední vystoupení v pořadu Ozvěny Horňácka. Doprovázelo ho krásné počasí, výborná atmosféra a příjemní diváci i bezchybná výpomoc HCM Petra Mičky, která dva dny před vystoupením nahradila koronavirem rozloženou mladou cimbálovou muziku primášky R. Jagošové. Nikdo tehdy netušil, že je to poslední vystoupení Lipovjanu v tomto roce. Začátkem října byl v České republice vyhlášen nouzový stav způsobený druhou vlnou koronaviru, který trvá do dnešních dnů. Byly zrušeny všechny kulturní a kulturně společenské akce, zavřena kina, divadla, kostely, školy, tělocvičny apod. Také Lipovjan musel přerušit svou činnost a s velkou pravděpodobností nezakončí letošní rok Štěpánskou besedou u cimbálu a zpíváním u Panenky Marie.

Proto Vám už nyní vinšujeme šťastné a veselé svátky vánoční,

Krista Pána narození, keré sme si od Pána Boha vyžádali, predně zdraví, štěstí, pokoj svatý a po smrti království nebeské.

A do nového roku si prejeme Ať nám Pámbu zdraví dá a od zlého zachová.

Ladislav Jagoš - Jožíček

Lipovjan - HS 2020 - FOTO František Gajovský

Lipovjan - HS 2020 - FOTO František Gajovský

Lipovjan - Malostranské vinobraní 2020
- FOTO FB Městská část Praha 1

Lipovjan - Verbří 2020 - FOTO FB Slovákky verbuňk

Lipovjan - HS 2020 - FOTO František Gajovský

„... Byl jednou jeden člověk. ...”

Nastal vánoční čas. Čas, kdy se každý z nás otáčí za dalším rokem, který se pomaloučku kloní ke konci, a přemýšlí, co ho potkalo dobrého či zlého, co mohl udělat a neudělal. Ten letošní rok nám všem poznamenal koronavirus. Každý z nás zpočátku hledal a hlídal v médiích a na internetu každou zprávu a novinu z domova i ze světa.....až přišel čas, že nevěděl, čemu má věřit a čemu ne. Nakonec uvěřil tomu, čemu vlastně věřit chtěl. Chtěla bych se s Vámi o jeden takový „covidový“ příběh podělit.

Byl jednou jeden člověk, kterého od malička provázely různé poruchy imunity a s tím spojené zdravotní „neplechy“. Tím člověkem je moje dcera.

V podzimním sychravém čase přišlo nachlazení, spojené s mírnou rýmou a kašlem. Vše vypadalo na chřipku. Dcerka byla poslaná na „covidové odběry“, ale druhá vlna koronaviru už byla v plném proudu a odběrové místo bylo zahlceno zájemci o odběry. Do odběrového pořadníku byla z úterý zařazena až na neděli. Všechno ale nabralo tak velmi rychlý spád, kterého se nikdo nenadál. Vysoké teploty doprovázely velké bolesti celého těla a šílený kašel. Dusila se, nebyla schopná prodýchat jedno souvislé vyřčené kratičké slovo. Teploty nešly ničím snížit, antibiotika absolutně nepomáhala. Za dva dny už nemohla téměř chodit, protože ji trápily velké bolesti a obrovská dušnost. Po dvou dnech zavolał zeť záchrannou službu a dcerka byla neprodleně hospitalizovaná v covidovém centru. Okamžité testy potvrdily koronavirus. Na léčbu Remdesivirem už bylo pozdě, protože koronavirus už byl v těle velmi „rozjetý“ a průběh nemoci velmi vážný s oboustranným těžkým zápalem plic. Doma zůstaly dvě vnučky a zeť. Doma?????.....dům celý rozbouraný, protože chtěli do Vánoc stihnout jeho celkovou rekonstrukci a zrovna čekali na montáž nové kuchyně, takže k vaření zůstával pouze jeden vařič.

Dceři nezbývalo nic jiného, než bojovat. Po napojení na kyslík se jí drobtátko lépe dýchalo, ale teploty a bolesti se stupňovaly. Lékaři druhý den navrhli podání „covidové“ plazmy.

Nikdy bych nevěřila, jaké zázraky se v maličké chvíli budou dít. Ten den večer už dcera telefonovala přes videohovor. Moje srdíčko zaplesalo radostí. Byla schopná prodýchat souvislou krátkou větou. Usmívala se a říkala: „Mami, tolik jsem se bála, ale já už po čtvrt hodině cítím, jak mně proudí do žil s každou kapkou té plazmy síla.“ Další tři dny byly dle lékařů kritické, protože se čekalo, zda tělo cizí plazmu přijme. Přidala se sice drobná alergická reakce na nová antibiotika, ale vše se v dobré obrátilo. Třetí den po podání „covidové“ plazmy už byla odpojená z kyslíku. Pátý den byla dcera propuštěna do domácího léčení.

Ty dva týdny nám všem obrátily život docela naruby. Nemohla jsem vnučky vzít k nám domů, protože pokud by byly pozitivní na koronavirus, ohrozily by život dědečka, který je po těžké operaci. Nezbylo, než každý druhý den navařit, napéct dobroty, vše naházet do auta a zavézt 45 kilometrů k nim domů. Je hrozné, když nemůžete vnoučata přitulit a pohladit. Vždy jsem zazvonila, vyskládala jídlo a podestu, odstoupila a vše mžikem zmizelo za dveřmi. Pak se vystrčily hrnce, kastroly a špinavé prádlo v pytli před dveře. Na dálku jsme prohodili pár slov a frčela jsem zase zpátky k Lipovu. Každé ráno jsem si říkala: „Slez z té postele – ty teď nesmíš padnout. Ty to musíš všechno „jistit“. S tímto pocitem žít je zoufaléééééé. Naštěstí????.....ano či nee-ee????..... všichni ostatní jsme zůstali s negativním výsledkem.

Tímto článkem nemám v úmyslu, abych vyvolala lítost směrem k naší rodině. Tímto článkem bych ráda načrtla, jak hloupé je, když někteří si děláme z covidu legraci a všechna „bezpečnostní“ opatření zlehčujeme či dokonce ignorujeme. Není pravdou, že koro-

novirus je jenom chřipečka.....ano, je to chřipečka v tom smyslu, že ji kdykoli můžeme chytout znovu a nemusí být průběh pokaždé lehoučký.

Někde kolem nás je člověk s velkým Č, který se nebál a ihned na první vyzvání lékařů daroval po prodělání koronaviru svou plazmu. Ten, který kouskem sebe zachránil život mé dceři. Nikdy bych nevěřila, že dění kolem koronaviru může být tak strašně rychlé. Že Vás může doslova SEJMOUT v pár dnech a dobrý úmysl dalšího člověka (darování „COVIDOVÉ“ plazmy) Vás může během 3 – 4 dnů do života vrátit. Pak si řeknete, že zázraky tvoříme my – lidé. V tomto případě pouze **ČLOVĚK ČLOVĚKU DAROVAL A ZACHRÁNIL ŽIVOT.**

Dovolují si touto cestou Vás, kteří jste prošli koronavirovou nákazou, pokorně požádat: **„Darujte kousíček sebe, darujte plazmu.“** Kousíček Vás dokáže neuvěřitelně rychle ulevit od neskutečného trápení dalšímu člověku a neuvěřitelnou rychlostí jej vrátí zpět do života.

Není žádný způsob a už vůbec neexistuje žádné slovo, které by vyjádřilo vděčnost a obdiv ČLOVĚKU, který kapkou sebe sama vrátil mou dceru do života a jejím dětem vrátil zpátky jejich maminku.

.....proto žijme, radujme se z každého dne, ale nepodceňujme ono skryté nebezpečí - COVID.

Nesmím zapomenout na vyslovení neskonalé úcty a obdivu všem lékařům a dobrovolníkům covidového centra v Uherském Hradišti. Jejich každodenní úsměv a optimismus vydávaný směrem k pacientům je úúúúúúžasný. Můj obdiv a velké díky však patří všem lékařům, všem prodávacům, zaměstnancům pošt a doručovatelům, učitelům, řemeslníkům – všem, kteří denně jistí naše spokojené žití.

Krásné Vánoce Vám všem. V nastávajícím roce hodně zdraví a spokojenosti.

D.

Vzpomínáme...

13. září 2020 přišla do Lipova smutná zpráva, že zemřel „ náš Pavel.“ Zprvu jsme tomu nechtěli věřit, ale stalo se ... bylo to jako rána z čistého nebe. Narodil se 1. února 1964 v Karviné manželům Boženě a Františkovi Jagošovým. S rodiči, dvěma bratry a sestrou bydlel v Kamenci v domě č.p. 23. Jako bohoslovec se zapojil do hnutí Antiochia, což významným způsobem ovlivnilo jeho pozdější volnočasové aktivity. Na kněze byl vysvěcen 17.června 1995 v Olomouci. Působil jako kaplan od r. 1995 do r. 2000 v Újezdě u Valašských Klobouk, Holešově, Svitavách a Slavičíně.

Potom jako administrátor v Rychnově na Moravě od r. 2000 do r. 2017. Sem za ním každoročně o prázdninách jezdily děti z Lipova, pro které pobyt na faře s Pavlem byl spojený s krásnými zážitky, které jim navždy zůstanou v srdci. Také pokud měl někdo z Lipova cestu kolem Rychnova rád se za Pavlem zastavil. Od r. 2017 působil jako administrátor v Jalubí a v roce 2020 se vrátil zpět do Újezdu u Valašských Klobouk, kde jako kaplan začínal. V Újezdu jeho kněžská pouť začala i skončila. Pohřeb se konal 22. září 2020 v Lipově před kostelem. Při mši svaté se s ním loučili biskup, kněží a jáhni olomoucké arcidiecéze, sourozenci s rodinami, občané z Lipova, Jalubí, Rychnova a také lipovští spolužáci, za které se Rostě Tomčal rozloučil slovy:

Vážení pozůstalí, smuteční hosté! Loučíme se s naším dlouholetým spolužákem a dobrým kamarádem Pavlem Jagošem. Loučení je vždy bolestné, obzvlášť však bolí rozloučení navždy. Musíme – li říci poslední sbohem člověku, který nám byl po mnoho let blízký jako člověk a kamarád. Pro každého měl otevřené dveře, vždy uměl poradit i prakticky pomoci. Uměl naslouchat v tom byla jeho síla. Myslel na všechny a naposled na sebe. Jako bohoslovec se zapojil do hnutí Antiochia, jejíž cílem je přiblížit radostnou zprávu evangelia nenásilnou formou lidem, což významně

ovlivnilo jeho život. V této oblasti byl velmi aktivní, každoročně se účastnil prázdninových táborů a děti ho milovaly.

Pojí nás radostné dětství, sounáležitost k ročníku 1964. Ze školy jsme měli společnou cestu – já do Městečka a on si to maširoval dál – „ Malú uličku, pres lavečku, do Kamenca.“ Od mládí se zajímal o literaturu a po základní škole s nadšením vystudoval knihovnictví, působil v knihkupectví ve Veselí nad Moravou, kam jsme chodili za ním pro poslední knižní novinky. V průběhu následujících let našel své životní poslání v Bohu a službě lidem. Knězem byl vysvěcen v roce 1995 v Olomouci. Spolužáky se snažil ovlivnit i po ukončení základní školy. Každý náš ročníkový sraz byl zahájen mší, kterou sloužil náš Pavel. Poslední naše setkání se uskutečnilo v lednu tohoto roku v Jalubí, společnou mši a návštěvou Pavlovy fary. Užívali jsme si příjemnou atmosféru, domluvili si další setkání – turistický výšlap kolem Jalubí. K němu již nedošlo.

Jménem spolužáků a kamarádů bych rád řekl slova díky. Děkujeme Ti za to, že jsi byl vždy připraven pomoci radou i činem. Nezapomeneme na tebe.

Tato smuteční řeč vystihuje pocity řady z nás, kteří jsme ho znali. Jménem občanů z Lipova Ti, Pavle, ještě jednou za vše děkujeme....

Z historie ochotnického divadla

Ochotnické divadlo v Lipově má bohatou stoletou tradici. V nejstarším prvorepublikovém období se ochotnickému divadlu věnovaly v Lipově hned dva spolky: Sokol a Orel.

V Sokole byli iniciátoři této činnosti převážně učitelé místní školy. Ve 30. letech 20. století tak Sokolové sehráli například „Gazdinu robu“ od Gabriely Preisové, v režii učitele Jiřího Macka, který zde rovněž sehrál i hlavní roli. Vedle pana ředitele Vojkůvky, učitelů Jaroslava Hudečka a Julie Sedlářové byl i on jedním z činných sokolských režisérů. Repertoár byl různorodý. Od lehkých konverzaček či operetek („Pražské švadlenky“) až po hry hodnotných autorů. Některé z těchto her zanechaly ve vzpomínkách pamětníků trvalé vzpomínky. Byla to například legionářská „Jízdní hlídka“. Zde hráli pouze sami muži, například Bedřich Machálek, Matouš Ondruš, Jaroslav Hudeček, Jiří Macek či Ladislav Kolařík.

Kromě klasických ochotnických her („Poslední muž“, „Kolébka“ aj.) sehráli Sokolové také hru regionálního hrubovrbeckého spisovatele, žijícího v Americe, M. Pavlíka – Zbojníci. Zde účinkovala už mladší generace – Ladislav Ondruš, František Maňák, Dušan Tománek a jiní. Velmi úspěšná byla hra valašského spisovatele Františka Sokola Tůmy „Pasekáři“. Byla provedena v lipovských krojích a doprovázena hudbou dnes už legendárního primáše Jožky Kubíka. Další významnou hrou byla opere-

ta „To byl český muzikant“, ze života skladatele a dirigenta Františka Kmocha. Hlavní roli zde sehrál místní hudebník František Fic. Tato hra byla poslední sokolskou akcí těsně před okupací 1939. Poté už se neuskutečnila ani repríza ani pohostinská vystoupení v okolních obcích. Divadelní činnost na dlouhou dobu ustala.

Po osvobození se situace opakovala. Sokolové sehráli sice ještě několik představení, ale v padesátých letech zrušením Sokola tato jeho činnost ustala.

Orelská divadla se hrála v bývalém hostinci u Ondrušů v Městečku. Ve vzpomínkách pamětníků přetrvaly jenom dva názvy her: „Madlenka z cihelny“ a „Lešetínský kovář“. Režiséry v Orle byli pánové Jan Kučera, František Smaženka a Ladislav Trýska.

V době po zrušení Sokola i Orla sehráli členové obou postižených uskupení svorně pod „firmou“ Červeného kříže velmi úspěšně hru z balkánského vesnického prostředí „Hasanaginica“, pod režijním vedením profesora Miroslava Jagoše. Se svojí manželkou Jenovéfou a paní Annou Kalinovou ztvárnili hlavní role.

S pojmem lipovského ochotnického divadla se pamětníkům vybavovaly i představitelé hlavních, ale i epizodních, rolí, ba dokonce i rodiny či rody, kde se divadlo stalo samozřejmostí. Vzpomínali na rodinu Marti-

na Maňáka č. 144, Františka Maňáka č. 139 a jeho sestru Annu Čerešňákovou, dále komika Pavla Červenku, Jana Pokorníka č. 191, Bedřicha Machálka, Jana Frolu, jeho syna Miroslava a dceru Helenu, Ludmilu Jagošovou, Julii Trýskovou, Annu Kalinovou a jiné. K ochotnickému divadlu patřil neodmyslitelně také místní holič a maskér pan František Bauer. Pečlivě a zodpovědně vytvářel masky a obstarával paruky pro Sokoly, Orly, ale i místní mládež.

Lipovští učitelé, kteří byli často iniciátoři ochotnického života, vychovávali také dorost a každoročně sehrávali jedno i dvě dětská divadelní představení ve škole.

Čest památce lipovských ochotníků!

V oblíbě diváků byly zvláště veselohry

Ze hry Zbojníci

Ochotnické představení bylo vždy...

Námluvy u Kalousků

Náš ochotnický divadelní soubor Lipovský výkvět, po loňské nucené přestávce kvůli dlouhodobějším vážnějším zdravotním problémům hned několika členů souboru, se koncem letošní zimy s nadšením začal připravovat na svoji další aktivní činnost v nové sezoně, bohužel však do tohoto našeho snažení vešla první vlna koronavirové pandemie. Po zahájení rozvolňovacích opatření jsme se rozhodli pro uvedení nové veselohry k obveselení našich diváků, dle vlastního scénáře, na motivy „prvorepublikových veseloher“. Při hledání vhodného námětu pro naši hru, kterou bychom potěšili a rozveselili v této koronavirové době naše diváky, jsme se nechali volně inspirovat některými motivy prvorepublikových zamilovaných veseloher pro ochotnická divadla, která již většinou dávno zamířila do propadliště zapomnění, hlavně však dvěmi klíčovými tématy těchto her – láskou na všechny podoby a sňatkem, taktéž na všechny podoby.

Láska opěťovaná, láska neopěťovaná, sňatek „z rozumu“, sňatek ze cti, sňatek pro peníze, sňatek za žádnou cenu ... Vzhledem k nejisté prognóze ohledně možnosti veřejného vystupování v podzimních měsících jsme se také cíleně rozhodli pro premiéru v netradičním náročném letním termínu. Po intenzivní přípravě a nácviku, proběhlém v necelých dvou letních měsících, jsme na prknech lipovské Sokolovny uvedli naši letošní premiéru v sobotu 7. srpna a v neděli 8. srpna i první re-

prízu z důvodu rozvolnění množství příšlých diváků.

Naše veselohra využívá a do určité míry „kopíruje“ osvědčená dějová schemata a klíše prvorepublikových veseloher: starší ovdovělý statkář Kalousek je zadlužený „až na půdu“ a jedním z možných řešení této situace je možnost jeho sňatku s bohatou řeznicí Filomenou Kropáčkovou, které se líbí. On o tom ale nechce ani slyšet. Také mladinká statkářova dcera Maruška Kalousková se má vdávat, má si vzít bohatého majitele povoznictví a dobromyslného jedlíka, pana Žemličku, což by nepříjemnou situaci s dluhy u Kalousků také vyřešilo.

Začátek našeho příběhu se odvíjí na břehu (Vltavy) u domku převozníka, starého dobromyslného Václava Heřmana, kterému přijíždí nečekaně na návštěvu jeho jediný syn Vašík, který je v Praze úspěšným advokátem. A zde na přivoze se poté v rychlém sledu začínou odvíjet zajímavé dějové linky lásky a namlouvání a to hned na několik způsobů.

Za zmínku a upozornění stojí jistě i to,

že jsme pro tvorbu scény využili i některé zachráněné a zrekonstruované původní, více než osmdesát let staré dekorace.

Vzhledem k nástupu podzimní druhé vlny koronavirové epidemie jsme zvládli odehrát ještě jednu reprízu v Louce na Čechově dvoře, ale od té doby máme zase „utrnutí“. Nicméně, pokud se epidemiologická situace uklidní a budou opět moci být veřejná divadelní vystoupení, tak zcela jistě a rádi budeme svoji hru dále veřejně prezentovat. Vždyť dosavadní reakce diváků byly zatím jenom příznivé.

Vážení diváci, zajímá vás, jak to s panem Kalouskem dopadne? Pokud ano, tak vám to rádi při některém našem představení v budoucnu předvedeme. Těšíme se na setkání s vámi, do té doby: „budte zdraví“!

Vážení spoluobčané, přejeme Vám všem radostné prožití vánočních svátků, veselého Silvestra a do nového roku 2021 pevné zdraví, každodenní radost ze života a pohodu.

Pavel Štípský a ostatní členové divadelního souboru Lipovský výkvět.

Osvobození Lipova 1945

16. dubna 1945 nás osvobodila rumunská armáda pod vedením maršála Malinovského, když museli Rumuni po válečném tažení proti Rusku, Sovětském Svazu, obrátit zbraně proti Němcům.

Čekali jsme na osvobození Ruskou armádou, ale přišli Rumuni, tak to nebylo ono. Rusové tam dělali jenom nějaký dohled. Za osvobození Lipova jsem viděla jenom jednoho Sovětského velitele, kterému můj otec, který byl krejčí, dělal nějakou opravu na uniformě.

V roce 1944 začalo bombardování amerických letadel, když rádio hlásilo, že svaz bombardovacích letadel míří ze Šoproně na sever. To byl hukot. Lehčí letadla útočily i na lokomotivy, aby Němci nemohli převážet válečný materiál, říkalo se jim kotláři. Útočili i na malé vláčky, které vozily cukrovou řepu na nádraží do Veselí. V listopadu dostalo náklad bomb hodonínské nádraží, bylo to slyšet až k nám, jak bomby vybuchovaly. Válka nebrala konce. Velikonoce 1945 byly začátkem dubna. V úterý po velikonocích jsem s otcovým učněm Slávkem Frantovým šla vyhrabovat jetelinu na Újezd, před polednem jsme viděli, jak od Vrbky jezdí kolony všelijakých povozů, to se stěhovali od fronty Maďari a Slováci, kteří kolaborovali s nacisty. Jak je známo, Maďari byli také spojenci Německa. Rakousko bylo také částí Německa od roku 1937 – 8. Hitler se narodil v Rakousku, také bojoval v říšské armádě.

Když jsme se před polednem vrátili na Horní konec, už tu byli uprchlíci z Maďarska a Slovenska, prchali před armádou Rumunska, která musela proti svým dřívějším spojencům bojovat. Před příchodem fronty Němci vyhazovali mosty a došlo také na viadukt, s kamarádkou a jejím bratrem jsme se vydali nad Háj, podívat se na dělostřelbu osvoboditelů, kteří pálili děly z Kuželova asi na Lhotu, Tasov, nás se

to netýkalo. Když jsme se vraceli, na kraji Loucké chrasti se ozvala detonace, vede tudy vysoké vedení elektřiny, lehli jsme na zem, dráty se třásly, kdyby se přetrhly, mohly nás zabít. Tak jsme běželi domů a vyčkávali, co se bude dít. Od té doby nešla elektrika a veškeré spojení bylo přerušeno. Začaly se kopat jámy v humnech apod., kde se ukládaly cennější věci včetně oblečení a jídla. Naši zabili tzv. načerno prase, možná hned před Velikonoce. Také různí mladíci si hráli na vojáky a kopali jámy v lese. Můj děda také vykopal v humně menší jámu a nadkryl. V pátek před Rumunským útokem jsem se navečer do tohoto krytu nastěhovala, ale otec pro mě přišel a musela jsem domů. V sobotu ráno jsme se nastěhovali do sklepa celá rodina a manželka strýce Antonína i se synem a mou babičkou, strýc byl v koncentráku v Rakousku, byla to pobočka Mauthausenu, kde byl předtím. Vrátil se až v červnu po skončení války přes Jugoslávii. Když se dostal až na Kopanice, tak mu nechtěli dát přespat, protože byl oblečený v mundúru z koncentráku, jeho spoluvězeň M. Miškeřík z Velké nad Veličkou se nevrátil, zemřel na tyfus. Sklep byl malý, v něm klíčily brambory, tak tam nebylo dobré ovzduší. Rumuni stříleli z minometů, jak se někdo objevil na dvoře, protože se muselo poklízet, dobytek a drůbež atd. Jeden zásah byl na hranici od Hálíčkového, druhý vybuchl z druhé strany od Jeglového. Pan Koláček šel do humna ke kříkopě do prýzně na řepu, střepina z granátu ho zasáhla do páteře, zavezli ho do Piešťan do nemocnice, tam také zemřel. Měli dvě malé dcerky, bydleli u strýce a babičky, maminka byla v Brně v nemocnici. Svobodný strýc se neodvážil pro řepu jít.

V sobotu večer jsme šli spát nahoru, ve sklepě se nedalo vydržet. Otec šel s tetou a babičkou a Milošem k nim, museli jít poklidit dobytek. Nevzpo-

mínám si, jestli v neděli jsem byla zas ve sklepě, ale střílelo se znovu. V pondělí ráno, tak kolem 8. hodiny se objevili u kříkopy asi tři Rumunští vojáci s minometem. Matka mě tam poslala s karbanátkama, které byly asi v neděli k obědu, chovali se normálně, nezastřelili mě. Pak přicházeli další, nabízené jídlo nechtěli, měli obavy, že je otrávené, radši chytali slepice a vařili. V pondělí večer začali střílet Němci, kteří byli v Maňáčanech a v Louce. Pálili zápalnými střelami a začal hořet Kadubcův dům, byl druhý od Louky. Než přišla fronta, přivezli si Kadubcovi seno z baráku v Dolním konci, majitelé byli v Americe a v domě bydleli Škabrahovi, pan Škabraha hrál v kostele na varhany. Měli dvě děti, Hedvika byla o rok starší ode mne. Jelikož na půdě měli nějaké obilí, tak to prskalo, jiskry létaly až k nám do humna, děda Jagoš připevnil na kůl věchet mokré slámy a hasil jiskry. Otec šel hasit s ostatními, chtěli přijet s hasičskou stříkačkou, ale neměla kola, tak nosili vodu z kříkopy, ale střechu se nepodařilo zachránit.

Pekly jsme vdolečky a přišlo nařízení, že se máme dostavit na opačný konec Lipova kvůli další střelbě Němců, ti pálili na Rumuny z Volavce, lesa nad Loukou, tak zas hledali partyzány. Na svahu nad dráhou k lesíku Borky měli Němci Rumuny jak na dlani. Lipovští občané museli nebožáky donést do dědiny, byli pochováni na hřbitově. Vdolečky se nedopekly. Sbalili jsme nějaké jídlo a šli po silnici až k Valentově hospodě, otec s námi nešel, hasil další hořící dům, naproti přes jeden dům. V pondělí otec vyvěsil naši ČSR vlajku, na což odpověděl Němec z Gajdoštíkového vinohradu nad dráhou, kde měli zděnou boudu, střelbou. Také snesl, nevím jak, z půdy nad chlěvkama pro prasata, motorku, spávaly tam slepice. Také měl schovaný barel benzínu a dal motorku dohromady. V úterý po hašení požáru se vydal na motorce za námi

do Vrbky, vlastně jsme se s ním ani ne-
setkali. Když jel přes Městečko, tak ho
u Cigánské uličky zastavili dva vojáci –
Rumuni a musel s nima jít dál do uličky.
Motorku mu chtěli zabavit, ale on by se
radši nechal zastřelit, než jim tu motor-
ku dát. Ukázal si na prsa a říkal: „streljaj“.
Rumuni zaváhali a on skočil na mo-
torku, ale ta byla nepojízdná. Potom
někoho požádal, ani neřekl, kdo mu
pomohl, motorku naložit na vůz a jeli
do Vrbky. Vůbec jsme se tam ale nese-
tkali. Ubytovali jsme se u jedné rodiny,
vůbec nevím, u koho a přespalí jsme ve
světnici do rána. Na druhý den se ba-
bička Jagošová pěšky vydala zpátky do
Lipova, že dopeče ty vdolečky, ale těsto
bylo překysané. Děda Jagoš byl doma,
všichni muži asi od 15 – 18 let a starší
byli zavřeni ve škole ve sklepě kvůli
partyzánům. Asi 10 mužů mohlo zůstat
doma kvůli dobytku.

Nějak jsme se domluvili s kmotřen-
kou Jagošovou, ženou mého strýce,
který byl také doma. Tak jsme se vra-
celi zpět do Lipova na voze s kra-
vami, cestou jsme potkali Rumuny,
jak jeli od Lipova, koně měli na hla-
vách věnce, říkalo se tomu „skladění“,
vpředu kolem hlavy umělé květiny
s voničkou, vzadu růžičky s pentlí
a malované škuťky splývaly na záda
až po pás. To měly nevěsty a družič-
ky při slavnostním kroji. Teď to měly
na hlavách koně a pentle vesele vlály.
Přijeli jsme domů, tam už vpředu byli
nastěhovaní dva mladí důstojníci, tak
jsme tam nemohli. Na druhý den do-

poledne nás zase chtěli poslat zpátky
do Vrbek nebo Kuželova. V noci jsme
spali u dědy a babičky v jedné míst-
nosti i s paní Jagošovou naproti nás
i s malými klukama. Večer zas přišli
dva vojáci hledat partyzány. Ráno se
u sousedy Hálíčkové zas chystal vůz
a nakládalo se k odjezdu. Souseda
přišla, abych vůz hlídala, tak jsem hlí-
dala, ona šla zase k našim. Když se vrá-
tila, tak mě poslala zpátky, že našich
zavřeli do chléva, všichni muži, kteří
se vrátili domů, tak zas byli ve škole.
Souseda nelenila a pádila do školy,
aby seznámila vedení obce a nadříze-
ných vojáků, co se u nás děje. Když
jsem přišla domů, šla jsem do kuchy-
ně a zamkla jsem dveře. Přišli dva až
tři vojáci a pohrávali si s granátama.
A abych otevřela, že hledají partyzá-
ny. Otevřela jsem dveře od spížky, ale
tam nebylo vidět, že tam nikdo není,
tak naléhali, abych otevřela, granáty
mě přesvědčily, tak mě zavedli také

do chléva. Za chvíli přišla delegace
z obce i s nějakými důstojníky a vy-
ptávali se, jestli nám naši vězňatelé
neublížili. Zatím se tak nestalo a tak
skončilo i stěhování do Vrbky a muži
se vrátili domů. Tenkrát jsme si neu-
vědomili, co souseda pro nás udělala,
jen jí můžeme děkovat za její odvahu
a statečnost. Fronta se nehýbala ješ-
tě víc jak týden, až když padla Louka
a Blatnice, tak jsme viděli rumunské
vojáky jet na jejich povozech po sil-
nici od Blatnice přes Lipov, jak měli
třešňové haluze a obírali třešně, asi
májůvky, protože v roce 1945 bylo
jaro brzy, v době fronty byla jetelina
po kolena. Teprve až 1. května jsme si
šli prohlédnout po silnici k Tasovu, jak
to po frontě vypadalo. Padělský mlýn
má ještě doposud v omítce díry po
střelách.

*Příloha: fotografie mladého Ladislava
Jagoše „Mičurina“ s rumunskými vojá-
ky.*

50. výročí normalizace v Lipově

V letošním roce uplynulo již padesát let od doby, kdy se
v tehdejší Československu naplno rozjela „normalizace
společenských poměrů“.

Termín normalizace pochází z Moskevského protokolu,
podepsaného 27. srpna 1968. *Poučení z krizového vývoje*
shrnuje obsah protokolu i normalizace takto: „Českoslo-
venští představitelé v tomto dokumentu vyjádřili své od-
hodlání dosáhnout normalizace poměrů v naší zemi na
základě marxismu-leninismu, obnovit vedoucí úlohu stra-
ny a autoritu státní moci dělnické třídy, vyřadit kontrare-
voluční organizace z politického života a upevnit meziná-
rodní svazky ČSSR se Sovětským svazem a dalšími socialis-
tickými spojenci. (...) Na celkových pozitivních výsledcích

moskevských jednání se z československé strany aktivně
podíleli L. Svoboda, G. Husák, V. Bilak a další politici zaují-
mající jasné třídní internacionalistické pozice.“

Po celou dobu normalizace byla na československém úze-
mí umístěna sovětská okupační vojska. Režim byl nadá-
le zcela nedemokratický, útlak byl však v 70. a 80. letech
uplatňován mírnějšími nebo skrytějšími metodami než
v 50. letech, šlo o aplikaci sovětské verze neostalinismu
v našich středoevropských podmínkách.

Od 23. srpna 1968 do dubna 1969 byl postupně oslabo-
ván vliv prvního tajemníka ÚV KSČ Alexandra Dubčeka
a jeho vedení a začínaly první čistky. Na plénu ÚV KSČ dne
17. dubna 1969 byl do funkce prvního tajemníka ÚV KSČ

zvolen Gustáv Husák (socialismus s lidskou tváří se změnil v tzv. „socialismus s husí kůží“).

Byly zrušeny mnohé organizace (některé již podruhé), například Junák, Sokol, K-231, KAN, kulturní spolky a jiné. Byly zrušeny nejen tzv. polednové reformy z ledna 1968, ale i reformy provedené před rokem 1968 (Nová hospodářská soustava, poměrně mírná cenzura, liberální výuka na školách, relativní umělecká svoboda ve filmu, divadle atd). V Bezpečnosti, armádě, odborové organizaci a v nezrušených zájmových organizacích a složkách Národní fronty byly provedeny důkladné čistky. Kádrování z hlediska postoje v roce 1968 vytrvalo po celou dobu normalizace.

16. října 1968 byla podepsána smlouva „o dočasném pobytu sovětských vojsk“ uzákoňující přítomnost sovětské armády na území Československa. Smlouva byla poté schválena Národním shromážděním. Pro hlasovalo 228 poslanců, 10 se zdrželo a proti byli pouze čtyři: František Kriegel, František Vodsloň, Gertruda Sekaninová-Čákrťová a Božena Fuková. Armáda SSSR z Československa odešla až po skončení komunistického režimu, poslední sověští vojáci odjeli roku 1991; koncem 80. let bylo v ČSSR umístěno 73 500 sovětských vojáků ve více než 80 posádkách.

Po rozsáhlých demonstracích ve dnech 18.–21. srpna 1969 předsednictvo Federálního shromáždění 22. srpna 1969 přijalo zákonné opatření č. 99/1969 Sb. (tzv. pendrekový zákon), které umožnilo tvrdě postihovat účastníky demonstrací a kohokoli, kdo „narušoval socialistický společenský řád“. Zákon podepsali Svoboda, Dubček a Černík. Na základě dopisu Ústředního výboru KSČ z ledna 1970 byla zahájena čistka uvnitř strany, v jejímž rámci byli prověřkovými komisemi vyloučeni členové, kteří se účastnili obrodného procesu nebo nebyli loajální vůči normalizaci. Vyloučen byl i Alexander Dubček. Do jara 1971 bylo vyloučeno nebo vyškrtáno na 30 000 komunistů, vesměs postižených i zákazem výkonu svých povolání.

Již probíhající proces normalizace byl potvrzen zasedáním Ústředního výboru KSČ z 11. a 12. prosince 1970. Nové Husákově vedení strany na něm přijalo tzv. *Poučení z krizového vývoje*. Tento text popisuje příčiny, průběh a ukončení pražského jara z hlediska stalinistického vidění světa. V poučení se konstatuje, že liberální komunisté pronikli do všech oblastí veřejného, hospodářského a politického života už dávno před rokem 1968 (např. včetně Ústavu dějin KSČ, Vysoké stranické školy, Ústavu politických věd). Obavy vedení KSČ z jakékoliv liberalizace negativně ovlivňovaly život společnosti až do roku 1989.

Byla zavedena tuhá cenzura. Z komunistické strany bylo vyloučeno 327 000 lidí. O práci přišlo asi 350 000 lidí, z vedoucích míst museli odejít lidé s liberálními názory, mnoha mladým lidem nebylo z kádrových důvodů umožněno studium. Tisíce lidí opustily dobrovolně nebo z donucení republiku. Zrušila se liberální Nová hospodářská soustava plánování. Úroveň občanských a hospodářských svobod se vrátila zhruba na úroveň druhé poloviny 50. let. Korupce dosáhla do té doby nepředstavitelné úrovně. Norma-

lizace silně působila i v polovině osmdesátých let, kdy se sovětský vůdce Michail Gorbačov pokoušel o reformu komunistického systému. Vliv normalizace a skutečnost, že u moci seděli lidé dosazení za normalizace, kteří se po zkušenosti ze 60. let obávali jakékoliv liberalizace, znemožňoval provést zásadnější změny a způsobil, že československé vedení nebylo ochotné dostatečně pružně reformovat komunistický režim.

Mnozí lidé žili v době normalizace dvojí život a měli dvojí názory – jedny oficiálně, druhé v soukromí. Většina lidí považovala jakoukoliv otevřenou kritiku za zbytečnou provokaci. V osmdesátých letech se opět více aktivoval disent. Policejní represe zahrnující nevybíravé metody získávání spolupracovníků tajné Státní bezpečnosti, teroristické akce a zřejmě i policejní vraždy inscenované jako sebevraždy (např. Přemysl Coufal, Pavel Švanda) nebo nehody (Luboš Holeček) byly mírnější a méně časté než v padesátých letech (byly spíš dobře utajeny než dávány na odiv jako výstraha v letech padesátých) a koncem osmdesátých let místy ochabovaly (Pavel Wonka), nicméně naprosto systematické uplatňování metody cukru a biče, kdy režimu stačilo aby obyvatelstvo předstíralo loajálnost, vedlo k celkovému úpadku české společnosti.

Na začátku sedmdesátých let došlo k mírnému hospodářskému vzestupu, který přešel v pozdějších letech do dlouhodobé stagnace a technologického zaostávání.

Jak to bylo v Lipově a co předcházelo?

Mnohé napoví úryvek ze zápisu v obecní kronice k 21. srpnu roku 1968:

„... Zástupy lidu sledovaly přesuny kolon, v závodech Moravská ústředna a JZD ustala práce a poslouchal se státní rozhlas, který oznamoval obsazování měst vojskem, svolával Národní shromáždění a vyzýval lid ke klidu. Zprávy státního rozhlasu a televize jsme sledovali až do jejich zabrání, kdy je vystřídaly potom ukryté vysílačky tak zvaného svobodného legálního rozhlasu. Náš místní rozhlas MNV rovněž nabádal občany ke klidu a rozvaze a k setrvání v práci. Dne 22. srpna svolal MNV schůzi Rady a VO KSČ a připravil na ní rezoluci, ve které se obec staví za vedení nynější vlády a ÚV KSČ. Ráno 23. srpna vystavil rezoluci s podpisovými archy před budovou MNV a již od šesti hodin ráno přicházely zástupy občanů, aby je všichni podepsali. Celkem rezoluci podepsalo 1 100 občanů.“

Po roce, v zápise k roku 1969, kronikář již zapsal:

„usnesení zasedání ÚV KSČ posílila vedoucí úlohu KSČ a měla vliv na odvolání oportunistických funkcionářů ve straně i anti-socialistických živlů ve vládních a státních orgánech. Tím se vytvořily podmínky pro konsolidaci v politickém, hospodářském a společenském životě. Naše vesnická organizace KSČ zaujala kladné stanovisko k opatřením ÚV KSČ, spatřujíc v nich záruku, že od krizové politické situace se přejde k normalizaci poměrů a plodné tvořivé práci. VO KSČ připadla v tomto konsolidačním procesu úloha získávání důvěry a upevňování své vedoucí úlohy ve společenském životě obce.“

Díky realistickému přizpůsobení lipovských funkcionářů novému politickému kurzu tak nedošlo ve vedení naší obce (MNV) k žádným zásadním personálním změnám a tak tým okolo tehdejšího předsedy MNV pana Josefa Kolaříka, který byl do funkce předsedy MNV ustaven 1. 11. 1966 ve svých 33 letech, mohl dále naplno rozvíjet mohutné stavební aktivity ke zvelebování Lipova, započaté již ve druhé polovině 60. let. Je třeba na tomto místě zdůraznit a vyzdvihnout tehdejší vysoké pracovní nasazení a organizační schopnosti jak předsedy MNV pana Josefa Kolaříka, tak týmu jeho spolupracovníků. Tomuto budovatelskému úsilí zcela jistě významně napomohlo i zrušení pracovních sobot, protože naprostá většina stavebních aktivit probíhala v rámci „akce Z“ (zdarma), tedy brigádnicky našimi

občany, kdy stát hradil MNV náklady na materiál a stroje. A samozřejmě podpora naprosté většiny lipovjanů a aktivní účast při budovatelských pracích v první polovině sedmdesátých let byla další podmínkou a neoddiskutovatelným faktem.

Můžeme zcela zodpovědně konstatovat, že za to, jak Lipov dnes vypadá, můžeme být vděční z velké míry našim občanům a tomuto „normalizačnímu úsilí“ před cca padesáti lety. V této době byly budovány kanalizace, veřejné komunikace a chodníky, koupaliště, pošta, dolní most přes Veličku, úpravy veřejných ploch atd. Protože pamětníků ubývá, připomeňme si obrazovým materiálem tuto dobu a věnujme vzpomínku předchozím generacím lipovjanů.

Pavel Štípský, prosinec 2020

stavba mostu 1970

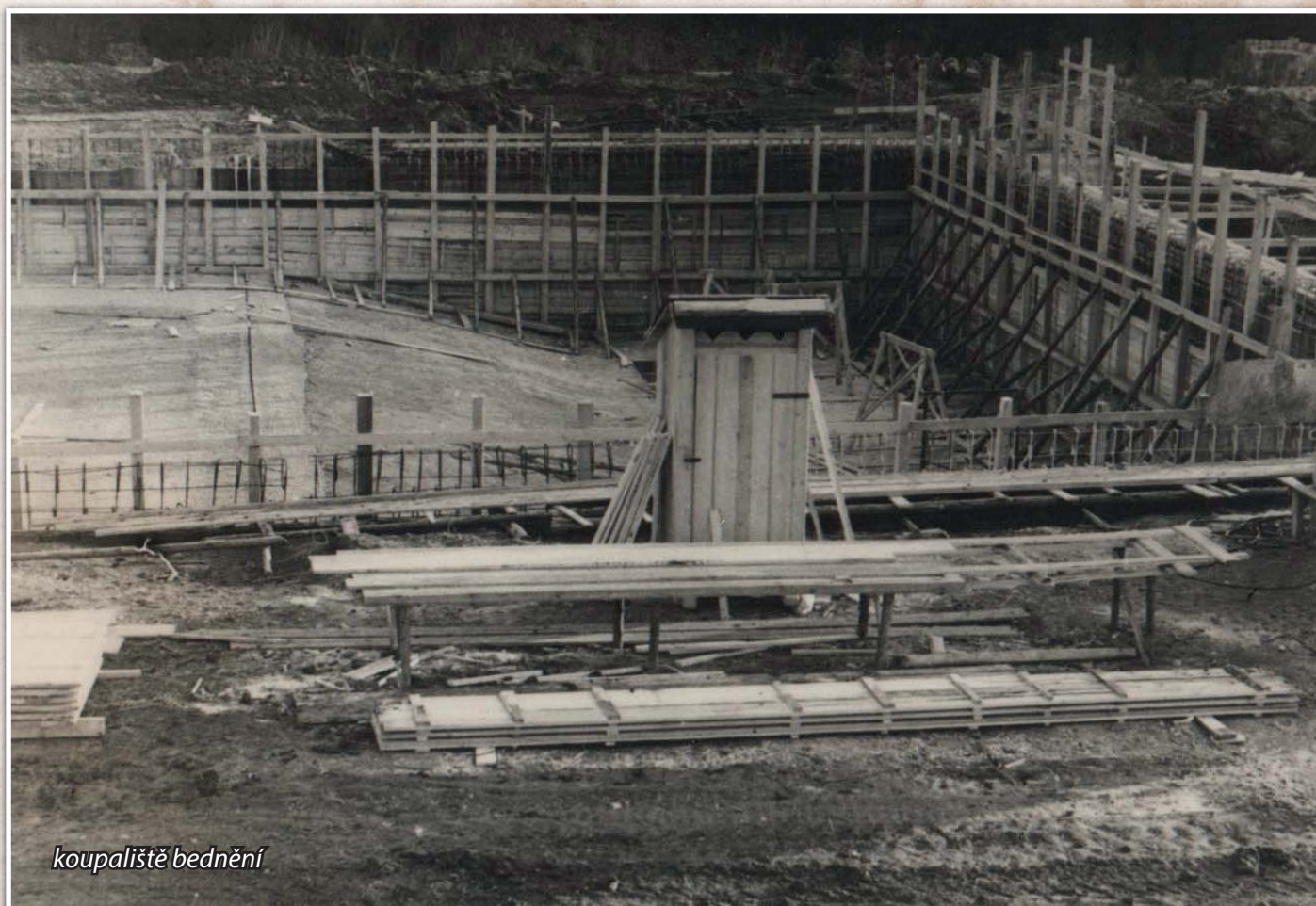
brigáda

brigáda

na návsi

stavba silnice

brigáda koupaliště

brigáda lagáček

sběr železa

brigáda koupaliště

brigáda 1974

Vítání občánků

(neděle 21. 6. 2020)

Tomáš Sládek	30.9.2019	Lipov	590
Sebastian Šťastný	7.10.2019	Lipov	48
David Řezníček	2.2.2020	Lipov	52
Nikolas Pavlík	5.5.2020	Lipov	506
Anna Jurenová	6.5.2020	Lipov	544

Jubilanti v roce 2021

Anna Sedlářová	20. 1. 1941	80 let	Lipov 415
Marie Maňáková	19. 3. 1941	80 let	Lipov 71
Anna Danielíková	29.11.1941	80 let	Lipov 538
Emilie Štípská	28.12.1941	80 let	Lipov 288
Anežka Žáková	30.12.1941	80 let	Lipov 303

Ladislav Danielík	2. 1. 1936	85 let	Lipov 538
Jan Sedlář	24. 5. 1936	85 let	Lipov 71
Ludmila Josefíková	17.9. 1936	85 let	Lipov 401
Ludmila Maňáková	22. 9. 1936	85 let	Lipov 220
Kliment Šimlík	25. 9. 1936	85 let	Lipov 119

František Stojaspal	9. 2. 1931	90 let	Lipov 51
Jan Mrkva	7. 4. 1931	90 let	Lipov 441

Františka Körberová	13.12.1926	95 let	Lipov 58
---------------------	------------	--------	----------

Občané starší 90-ti let

Anežka Miškeříková	7. 1. 1930	91 let	Lipov 490
Marie Karásková	15. 2. 1930	91 let	Lipov 435
Cyril Červenka	2. 7. 1930	91 let	Lipov 357
Anežka Jeglová	19.10.1930	91 let	Lipov 91
Božena Čerešňáková	28.12.1930	91 let	Lipov 210
Marie Prachařová	12. 4. 1929	92 let	Lipov 349
Marie Sedlářová	27.11.1928	93 let	Lipov 214
Božena Jagošová	28. 4. 1925	96 let	Lipov 440
Jiřina Vavříčková	30. 5. 1925	96 let	Lipov 71

50 let manželství

Božena a Jan Tomčalovi	9. 1. 1971	Lipov 246
Anna a Josef Slezákoví	17. 4. 1971	Lipov 551
Libuše a Jiří Sedlářovi	24. 4. 1971	Lipov 498
Vlasta a Vladimír Matulovi	12. 6. 1971	Lipov 469
Libuše a František Žákoví	9.10. 1971	Lipov 555

60 let manželství

Jana a Antonín Sedlářovi	22. 4. 1961	Lipov 501
Marta a Josef Mikulčíkovi	26. 8. 1961	Lipov 461
Antonie a Jan Karáskovi	17. 9. 1961	Lipov 420

Statistika k 31. 12. 2019

V letošním zimním vydání Lipovských lístků mimořádně uvádíme statistické údaje o obyvatelích za předešlý rok, na které jste za normálních okolností zvyklí ve vydání letním.

K 31. 12. 2019 měla obec Lipov přihlášeno k trvalému po-

bytu celkem 1504 obyvatel, z toho 766 žen a 738 mužů. Průměrný věk obyvatel Lipova k tomuto datu byl 43,08 let. V roce 2019 se v Lipově narodilo celkem 15 dětí, z toho 4 holčičky a 11 chlapečků a zemřelo 23 lipovských občanů, z toho 12 žen a 11 mužů.

Na téj lúce zeleněj

koleda - duvaj

1. Na téj lúce zeleněj pasú sa tam jeleně,
zajíc s liškú tanec drží, srna na gajdy hraje.
2. A hájny to počúvá, co je to za muzika,
hájny začne poskakovať, pes sa na ňho ohľadá.
3. Veverka, škrk na jedli, uteč zajíc, možeš-li,
míri na ťa mysliveček a zastrelit ťa myslí.
4. A zajíc sa polekať, chyť a gatě, utékať,
chyť a lahvicu s páleným, hore kopcem utékať.
5. A vyběhňa na kopec, seděť si za jalovec,
dávať srně páleného, aby gajdovála věc.
6. Srna na gajdy hraje, medvěď na husle hude,
vlk na píšťalku tydlík a ten syseľ na cimbál.

*Zdraví a štěstí ať provází Vás
nejen na Vánoce,
ale také v celém příštím roce.
Šťastnou cestu po celý rok 2021...*